

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-szorosban perit sor egyszer 20 fill.
minden sorvetkezéssel 16 fillér
Nyitási sor 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egyesül-
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, április 17.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A nagy humbug.
- A zárszónokok.
- A Petőfi-társaság Aradhoz.
- Gyufagyár Aradon.
- A szerelmi doktor.
- Amiről beszélnek.
- Házasságközvetítés Aradon.
- Sikkasztó képviselő.
- A pofonúgy fejleményei.
- A tanácsosné ragánya.
- A kíváncsi könyv hőlygek.
- Tárca: A nagyságos asszony meg én.
- Írta: Haraszthyne-Szederkényi Anikó.

A nagy humbug.

Arad, április 16.

Jean de Bonnefon ur, ha méltó feltűnést óhajt kelteni, ne a szent korona és a pápai bulla eredetéről rántsa le a leplet. A hamisnak nyilvánított szent korona országainak egész területén a kutya se hederit az e fajta leleplezésekre. Rosszul számított Jean de Bonnefon ur, ha úgy vélte, hogy visszhangra talál. Ugratási szándékával alaposan felsült, mert tetszik látni, hogy sem a kormány, sem a politikáját támogató többség nem zudulnak fel, sőt még a legkisebb ujjukat se mozgatják a külföld tájékoztatására. A függetlenségi párt, amely rövid pár év előtt harci riadót fuvott, ha valamelyik külföldi krajcáros ujság lényegtelen, a nemzeti becsületet egyáltalán nem érintő, inkább tájékoztatatlanságra valló közleményt

hozott — ez a párt, amely az e fajta alkalmakat is felhasználta, hogy végig suhintson a különböző kormányokon, most hallgat, mint dinnye a füben és a világegért se háborodik fel azon, hogy a kormány semmit sem tesz a Bonnefon-féle hazugság rektifikációjára. Jean de Bonnefon ur, ha ugratási szándék vezérelti őnt, rossz helyen kereskedik. Ne a szent korona eredetéről tálaljon fel ujjbólszopott rosszhiszemű meséket, mert ezzel célt nem ér, hanem — fogadja meg a tanácsunkat — leplezze le azt a mulatságos játékot, amely a kiegyezés körül hónapok óta folyik.

Százezret teszünk egy ellen, hogy akkor meglesz a kívánt visszhang, akkor ökölbe fog szorulni a koalíciós kormány és a többségnek, a tétlenségtől elpuhult keze és jaja önnek, tisztelt Bonnefon ur. Mert a hazugságokra fittyet hánynak az új rendszerben, de ha meg meri közelíteni az igazságot, másnap hasábok jelennek meg a Tempsben és a Figaróban, melyek — a külföldi közvélemény felvilágosítására — zengik a magyar kormány dicséretét. Mert hogy gáncs nélküli lovakok ők kérem, az szombaton a napot is elhomályosító világossággal derült ki.

Ime, — ki hitte volna? — boszorkányos ügyességgel nyélbe ütötték a kiegyezést. Megcsinálták 1917-ig és az azután terjedő időre is. Megcsinálták, nyélbe ütötték, zengi a koalíciós sajtó, csak egyelőre nem perfékt még a dolog és így nem hoz-

zák még nyilvánosságra, mert nem akarják kitenni a közvélemény kritikájának. Megcsinálták, csak egynéhány jelentéket len bibije van még a prefektuálásnak. Csak néhány igazán mellékes körülmény amilyen például a block-járadék, az önálló bank kérdése és — ez talán a legjelentéktelenebb — hogy a májusban megejtendő osztrák választásokon miféle hangulat nyilvánul meg?

Ezen apró, jelentéktelen mellékkérdésektől eltekintve, úgy mondják, készen van a kiegyezés, amely, hála a Hadurnak egy új terminus technikus szülőanyjává is lett. A klauzula, a formula és vámszerződés stb. mellé odaszegődik a legújabb vivmány, az „elvi deklaráció“ is. Gyönyörűen hangzik, szinte eszünkbe juttatja azt a cipész mestert, aki a szintén szépen hangzó „kéjgáz“ szót biggyesztette a neve után.

Különböznélünk mi is a hívők táborába és adjunk hitelt annak az örvendős híreknek, hogy a kiegyezés nagy munkája immár készen áll, csak az utolsó simításokat végzik rajta. Vegyük készpénznek azt, amit a kormány hivatalosai és félhivatalosai tegnap világgá kürtöltek és állapítsuk meg, hogy mennyiben előnyös az új szerződés az országra nézve. Az 1917-ig szóló szerződést nem érintjük, mert csupán az ez időn túl életbelépő megállapodás tarthat az ország szempontjából érdeklődésre számot.

Vizsgáljuk ezt és állapítsuk meg, hogy hű sáfárja-e a koalíció elveinek, hogy

A nagyságos asszony meg én.

Írta: Haraszthyne-Szederkényi Anikó.

Ő: Igen barátom, ezért és csak ezért nászutaztunk mi. Elvégre a hugaim tisztességes lányok.

Én: Nos?

Ő: Mit mondanak még? Tisztességes lányoknak még csak sejtienők sem szabad, hogy mi következik az esküvő után.

Én: Engedje meg nagyságos asszonyom, hogy egy pillanatra csudálkozzam.

Ő: Min csudálkozik?

Én: Azon, hogy van még olyan torony, amely nem dől le ilyen kijelentés hallatára.

Ő: No, csak ne adja olyan nagyon. Biztosítom, hogy ez minden comme il faut nőnek, úgy asszonyoknak, mint leányoknak, legszentebb meggyőződése. Én és velem együtt a többi nők — értem itt a mi társaságunkbeli nőket — megtartottuk a körülöttünk dúló harcban is azt a szűzies piadesztált, amely mellett a lányos szeméremérzés és öntudatlan ártatlanság áll őrt.

Én: Ez igazán lélekemelően volt elmondva. Fogadja bókomat. Hanem most... nem is tudom, hogy mondjam csak... egy kissé indiszkrét, sőt talán túlzottan nyílt leszek...

Ő: Ugyan ne kerülgesse már annyit.

Én: Hát a comme il faut lányok mért készítenek maguknak pazar ágyhuzatot és miért öltenek magukra selyeminget a nászéjszakára?

Ő: Na hallja, hisz egy idegen férfi fogja látni...

Én: Hm, hm...

Ő: Mi az? mi az?

Én: Semmi kérem, csak a torkom... De hát mondja, nagyságos asszonyom, hogyan szabad ilyesmire gondolnia egy tisztességes lánynak?

Ő: Ugyan ne okvetetlenkedjék annyit. Ez még nem tudás. Ez csak olyan sejtés. Ez az a homályos rózsaszínű köd, amely ott lebeg a fehér lányzóbak fölött. Azt sejtí már, hogy lesz a férfinék szerepe az életben. Hogy férjhez fog menni. De innen aztán „ne tovább“. Ezen túl már csak sejt...

Én: Igen, sejt... értem...

Ő: Ne szóljon közbe. Csak mint fényes, fehér illúzió áll előtte minden. Látta, ezt akarják maguk, modernnek elrabolni a nőtől. Az illúziót. Pedig ez nekünk, tudja, olyan kiegészítő részünk. Ez hozzánk tartozik éppúgy, mint — hogy mást ne mondjak — a suhogó, libegő selyemszoknya.

Én: Pardon, nagyságos asszonyom, az a bizonyos libegő selyemszoknya és a többi azonban nem tartozik önökhöz. Azt csak úgy kiraffinálták önök maguknak. Hogy annál jobban megláthassuk mi: a férfiak, a tapadó ruhában az önök bámulatos idomait. Vagy nem ez volna a cél nem nekünk akarnak tetszeni?

Ő: Szentelen.

Én: Nem baj. Csak mondja. De én nem vagyok egészen bizonyos benne, hogy az az isteni, ártatlan szemérmesség nem csábító pókháló-e, melynek célja, hogy a vak férfi-legyeket oda csalogatva, megfogja. Csakhogy itt már nemcsak minket, hanem önmagukat is

megcsalják, bolondítják. Mondja kérem, minek önöknek az illúzió, a rózsaszínű köd, a csálóka menyel álom? Annak, hogy legyen mit elveszteniük? Miért ábrándozik az önök isteni ártatlansága a nászéjszóról, mint emberföltöröl? Azért, hogy megcsalva, megrabolva érezze magát, látván, hogy ami történt vele, tisztán emberi.

Ő: De ilyet. Hát hogy beszélhet így? Hát csak nem képzelem, hogy egy tisztességes, egy comme il faut lánynak megmondják, hogy majd az az idegen férfi —

Én: Nagyságos asszonyom, már megint azt mondja: az az idegen férfi... Látta kérem, itt van az az óriási, meredek hegyszakadék, amelyen ma legtöbb házasság kitöri a nyakát. Önöknek az a férfi, akivel közös életre lépnek, idegen. Olyan idegen éppen, mint X. Y. vagy Z ur. Egy, az illem szabályait mindig betartott, jól öltözött, gondosan megkefélt, naponként tiszta gallért öltő ur. Akivel mint menyasszonyok is mindig a kedves mama gar dírozása mellett társalognak. Aztán a szent házasság berkeiben elkezdik egymást megismerni. Az asszony meg az idegen ur. És látják, hogy ez nem is olyan kedves, nem is csinos De még... És oszlik, foszlik, rongygyá lesz az illúzió...

Ő: Ugyan mit gondol ön?

Én: Csak az igazságot. Csak ezt, nagyságos asszonyom. Semmi egyebet, csak azt, hogy a szerelmet, a házasságot nézzük úgy, hogy a tisztességes lányoknak is szabad legyen róla mindent tudni. Le azzal a bizonyos piadesztállal. A mama mondogassa meg a lányának,

mennyit tett az ország gazdasági önállóságáért? A két kormány megállapodásait az első tíz év letelte utáni időre, a kiszivárgott hírek szerint, az alábbiakban foglalhatjuk össze:

1917. év után felállítják a vámsorompókat.

Szóval a gazdasági önállóság legfőbb feltétele meg volna. Csak volna, mert valójában nem lesz meg. A két állam ugyanis 1917-en tul is olyan vámszerződést köt, amely nemcsak hogy nem felel meg a koalíció többsége által óhajtott gazdasági önállóságnak, hanem egyáltalán nem is változtat a jelenlegi állapotot. A megállapodás szerint ugyanis:

1. Az Ausztria és Magyarország közötti forgalomra, a külföldi vámoknak csupán százalékát vetik ki.

2. A külfölddel kötendő szerződések-nél Ausztria és Magyarország közösen járnak el.

Szóval gazdasági önállóság nincs és nem is lesz még 1917-en tul se, se befelé, se kifelé. Minek hát a szemfényvesztő játék, mire valók a sorompók, amelyek még egy harmadrésnyi önállóságot se jelentenek? Porhintés ez uraim, amelyhez pompásan simul az új terminus technikus: az „elvi deklaráció.”

Megengedjük, hogy „elvben” önállóak leszünk, de a koalíció többsége a gazdasági kérdésekben eddigelé más elveket hirdetett. Különböznél várjuk meg a hat órai vonatot. Meglehet, hogy a híradások nem felelnek meg a valóságnak és a koalíció mégis beváltja a gazdasági önállóságra nézve tett ígéreteit. Várjuk a cáfolatot, mert ellenkező esetben kénytelenek volnánk végérvényesen megállapítani, hogy az urak minden vonalon füllentettek.

TÁVIRATOK.

Merényletek Lodzban.

Lodz, ápr. 16. A város sok részén megtámadják a munkásokat. Egyik ilyen támadásnál egy embert megöltek, egyet halálosan és ketőt súlyosan megsebesítettek. Délelőtt egy kereskedőt, mikor kilépett a boltjából, két merénylő megtámadta és a közönség szemeláttára agyonlőtte.

hogyan mulnak az évek és ő belőle is lesz — mama. Igen, anya. És a gólyának nem lesz ahhoz semmi köze... Olyan természetesen jöjjön ez. Beszéljenek erről úgy, hogy távolról se legyen érzéki, vagy pikáns. Mert nemde, asszonyom, ez a tárgy pikáns?

Ó: Még kérde?

Én: Akkor, hogy mer ön élni? Egy comme il faut asszony. Hisz ön egy élő pikantéria. Mert csak nem hiszi asszonyom, hogy az emberek nem tudják...

Ó: Ez más. Én már asszony vagyok.

Én: No persze, ez egészen más. Az a bizonyos szemérmesség olyan, hogy csak az esküvőig tart. Odaérve félre lehet lökni épp úgy, mint az elrongyolt cipőt. Minek az már? A házasságba szerencsésen beevickélt isteni ártatlanságnak ilyesmire nincs szüksége. A házasság mentesít a tartózkodás és szemérmesség alól. Ez is mindkettő eloszlik, mint az illúzió...

Ó: Ki mondta ezt önnek? Egy comme il faut asszony a házasság után is épp oly tartózkodó, mint a házasság előtt. De hát ez más!

Én: Egek, most veszem észre, hogy mit is beszélünk mi. Ön, a comme il faut asszony és én, az idegen férfi...

Ó: (Kissé zavartan.) Tényleg... csak hogy mással nem is beszélnek így. De maga nem olyan mint más férfi...

Én: Persze... persze. Fogadja elismerésemet, mint valódi comme il faut asszony. Csókolom kezét!...

A zárszónokok. A képviselőház ülése.

*

A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula elnökletével ülést tartott, melyen a felekezeti és községi tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat általános és részletes vitája volt napirenden. A nemzetiségi szónokok záróbeszédét után Vertán Endre az elnökkel keveredett erős vitába. Ezután a javaslatot általánosságban elfogadták a részletes tárgyalásra.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 16.

Fázós unalomban hallgatja a Ház a nemzetiségi képviselők záróbeszédét. Egyetlen változatos kép a teremben: *Wekerle* folytonos vándorlása egyik képviselőtől a másikig. A néppárton kezdte a látogatást és *Rakovszky* Istvánnak suttogott sokáig. Tőle *Csizmazia* Ferencet kereste fel, azután átcsapott a függetlenségi oldalra és *Hentaller* Lajost igyekezett meggyőzni arról, hogy a kiegyezés tervezete, úgy ahogy a kormány kontemplálja, javára van az országnak. Tizenegy óra felé azután a folyosón folytatta a kapacitálást.

Napirend előtt *Justh* Gyula elnök betérjesszette az időközben beérkezett irományok jegyzékét. *Sándor* Pálnak és *Beniczky* Odónnek a Ház egy hónapi szabadságot adott.

(A zárszónokok.)

Mihályi Tivadar: Ismétli azokat a kifogásokat, melyeket a javaslat által tervezett fegyelmi eljárásra nézve már első felszólalásakor hangoztatott. A javaslatnak az a része sem elégtől ki, mely a nyelvtanításról intézkedik, egyrészt, mert a román nyelvet gátolja meg érvényesülésében, másrészt a tanítást nehezíti meg. Ha már a magyar nyelv tanítását célozza a közoktatási kormány, tegye fakultatív tárgygyá, de ne kényszerítse rá a más anyanyelvűekre, épp az anyanyelv rovására. Nem helyes ez, főleg olyan időben, mint a mostani, mikor maguk a magyarok ezerszámra vándorolnak ki az országból. De ha már a törvény végrehajtására kerülne a sor, azt átmeneti intézkedések útján kéri életbeléptetni.

(A szociális sebhelyek.)

Szkcicsák Ferenc: Apponyi minapi felszólalásával foglalkozik, mely külsőleg tetszetős ugyan, de lényegében üres szofizmák sorozata. Az az igazság, amit a nemzetiségi képviselők hirdetnek. (Nagy derűtség.) Ha ez a javaslat törvény lesz, Damokles-kardként fog az függni a tanító felett, aki a fegyelmi elkerülése végett minden erejével a magyar nyelv tanítására fog törekedni. Nyilvánvaló, hogy a javaslat nem fog eredményt hozni, sőt szaporítani fogja a szociális bajokat, különösen a tót népnél, amelynek kívánalmait a miniszter teljesen figyelmen kívül hagyta. A tót nép szociális sebhelyeivel foglalkozik...

Elnök: A tót nép szociális sebhelyei nem tartoznak a tárgyhöz. Figyelmezteti a szónokot immár ismételtén, hogy na így folytatja, megvonja tőle a szót.

Szkcicsák Ferenc: Csak azt akarta mondani, hogy a tótok szociális sebhelyei...

Elnök: Én meg azt mondtam, hogy ez nem tartozik ide.

Szkcicsák Ferenc: A tótoknak első, második és harmadrendű szentjei vannak. (Nagy derűtség.) Ezek...

Elnök: Nem tartozik ide és újból figyelmeztetem a szónokot arra, hogy megfogom tőle vonni a szót. (Helyeslés)

Szkcicsák Ferenc: Mostani felszólalásában is a haza érdekei vezetik s ezért a javaslatot nem fogadja el.

(Elfogadtatik.)

Vlád Aurél: Erkölcsi kötelesség, hogy a nemzetiségi képviselők mind vegyenek részt annak a törvényjavaslatnak a vitájában, mely a magyarosodás terjesztését tűzte ki célul. Éppen ezért csudálja, hogy a szászok megelégszenek egy felszólalással s nem folytatják protestálásukat az ő autonómiájukat is sértő törvényjavaslat ellen.

Egy szász: Bizza ezt csak miránk, tudjuk, hogy mit teszünk.

Vlád Aurél: A törvényjavaslat sérti az egyenjogúságot is, mert nem engedi meg a nem magyar anyanyelvű polgároknak, hogy gyermekeiket saját nyelvükön taníttassák. (Zaj.) Elkerülhetetlen szükség az, hogy a tanítók a gyermekek anyanyelvét értsék, mert ellenkező esetben okszerűen tanítani nem lesznek képesek növendékeiket. Kéri határozati javaslatának elfogadását.

Elnök: A tanácskozást befejezettnek nyilvánítja. Következik a szavazás.

A szavazásnál a Ház általánosságban tulajdoni többséggel elfogadta a javaslatot, mely ellen a nemzetiségiek, a papok, a néppártól *Molnár* János, *Hencz* Károly, *Adamovich* János és a szocialista *Mezőfi* Vilmos szavaztak.

Elnök: Az ülést tíz percre felfüggeszti.

Maniu Gyula szerint a javaslat címe nem fejezi ki, hanem eltakarja annak tartalmát. Más címet javasol, amely így szól: A nem államiskolák tanítóinak fizetésrendezéséről és a magyar nyelv tanításáról.

(A rendretasított előadó.)

Vertán Endre nem fogadja el a benyújtott módosításokat. Nem akar reflektálni *Molnár* János beszédére, bár nem ért egyet az elnök házszabálymagyarozatával, mert az előadónak joga van a szónok felszólalásaira megjegyzéseket tenni.

Elnök: Ne tessék az elnökkel vitatkozni!

Vertán Endre: Nem azért nem válaszol *Molnár*nak, mert ebben az elnök korlátozza.

Elnök: A szólásszabadságot senkisémm korlátozza. Fölszólítja az előadót, hogy teljesítse kötelességét és ne leckéztessen, mert különben rendretasítja.

Vertán Endre leül. (Élénk derűtség.)

(Egy kis marakodás.)

Apponyi Albert gróf: Csodálkozik, hogy *Molnár* János multkori beszéde után ahelyett, hogy tévedéseit belátta volna, újból támad és azt mondja, hogy a koalíció nem váltja be programjának sarkalatos elveit. Erre nézve megjegyzi, hogy a korona a kormányra bízta, hogy mikor fogja elővenni a választói jogot az alkotmánybiztosítókkal. Ezeknek megvalósítása huzamosabb időt igényel és épen a politikai bizalomnak jele az, hogy a többség bizalommal várja be a jövőendő cselekvéseit. A benyújtott módosításokat nem fogadja el.

A Ház mellőzi a módosításokat és a javaslat címét elfogadja, valamint az 1. szakaszt is.

Ováry Ferenc, **Go dis** László és **Csernoch** János a második szakaszhoz stílárius módosításokat ajánlanak.

Elnök ezután berekesztette az ülést.

A Petőfi-társaság Aradhoz.

Segély a Petőfi-muzeumnak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 16.

Herczeg Ferenc és **Endrődi** Sándor, a Petőfi-Társaság elnökei az alábbi érdekes átiratot intézték *Aradváros* közönségéhez:

Mély tisztelettel alulírott irodalmi társaság **Petőfi** Sándor nevével ajkán, mint kérelmező járul a nemes város színe elé. Kérjük, hogy méltóztassék minket magyar írókat, a **Petőfi** muzeum létesítésében segíteni. Harminc esztendő óta gyűjtjük a nemzet legnagyobb lantosának, **Petőfi** Sándornak tüneményes pályafutására emlékeztető ereklyéket. Fáradozásunk oly sikeres volt, hogy ma a **Petőfi** kezétől eredő kéziratok, versek és levelek, a **Petőfi** vonatkozó egykoru feljegyzések és okmányok, a **Petőfi** használatában volt butorok, ruhák és egyéb emléktárgyak, a **Petőfi** ábrázoló képek és szobrok egész tömege van birtokunkban. Ezekhez járul páratlan gazdagságu **Petőfi**-könyvtárunk, mely magában egyesíti mindazokat a nyomtatványokat, melyek **Petőfiről** honi és idegen nyelven megjelentek és melyek a magyar költészet világraszóló dicsőségének bi-

szonyítékai. Mind e kincseket alkalmas hely hiányában évtizedeken át a magyar közönségtől elzártan, ládákban kellett megőriznünk. Szívbeli vágya minden magyar írónak, hogy e méltatlan állapot véget érjen egy Petőfi-muzeum alapításával és hogy a hálás nemzet ugyanabban a megtiszteltetésben részesítse legnagyobb lantosának génuszát, melyet más nemzetek Petőfinél későbbi költőiknek is meg tudtak adni.

Hogy megvalósítsa a Petőfi-muzeum tervét, a Petőfi-Társaság tulajdonául megszerezte a Budapesten Bajza-utca 21-ik szám alatt levő Feszty-féle házat, melynek Petőfi ifjúkori barátja és lelki ikertestvére, Jókai Mór, egy évtizeden át volt lakója. E házban akarjuk elhelyezni Petőfi ereklyéit, ugyancsak Jókai Mórnak reánk maradt emlékeit, egy, a magyar nemzet szellemi ébredésének korát jellemző irodalmi muzeum keretében. E ház lesz a Petőfi ház.

Tervünk megvalósításához oly törzsvagyongonra van szükségünk, mely örökre biztosítja a Petőfi-ház fennállását. Ezeket előrebocsátva, mély tisztelettel esedezünk a hazafiság és a nemzeti művelődés ügyéért lelkesedő nemes város közönségéhez: Megemlékezve a nagy szolgálatokról, melyeket a magyar irodalom úgy a múltban, mint a jelenben, a nemzetnek tett és tesz, méltóztassék a Petőfi-ház alapja javára egyszer s mindenkorra egy pénzösszeget megajánlani és ezt a Petőfi-ház vagyonát gondozó Magyar Földhitelintézet-hez kiutalni. — Mély tisztelettel és hazafias üdvözlettel a Petőfi-Társaság nevében Herczeg Ferenc elnök, Endrődi Sándor alelnök. Budapest, 1907. április 15-én.

Ugyanez az átirat megérkezett Aradvármegye közönségéhez is. A városi tanács a május havi közgyűlés elé terjeszti a Petőfi-Társaság kérelmét.

Gyufagyár Aradon.

Beadvány a városhoz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 16.

Ma délelőtt a városi tanácshoz beadvány érkezett egy Aradon létesítendő gyufagyár ügyében. Tenner József és társai aradi kereskedők nyújtották be a beadványt, amelyben elmondják, hogy Aradon gyufagyárat óhajtanának létesíteni. A gyárat a technika legmodernebb vívmányainak megfelelőleg akarják berendezni, hogy alkalmas legyen arra, hogy ebben az árucikkben mutatkozó nagyarányú szükségletet nemcsak Aradon, hanem még az egész környéken kielégíthesse.

Tenner József és társai a következőket adják elő kérvényükben:

1. Az általunk létesíteni kívánt gyári vállalat kezdetben 70—100 munkást foglalkoztató, minden fajtájú gyufa előállítását célzó gyár lesz, mely azonban fokozatosan üzemét mindjobban és jobban terjeszteni fogja, úgy, hogy idővel egyike legyen Magyarország leghatalmasabb gyárainak.

Ezen célunk elérése végett kérjük, méltóztassék részünkre 5000 négyszögöl összterjedelmű területet ingyen átengedni és pedig vagy a honvédhuszárlaktanya és a vágóhid közötti területből 50 négyszögöl széles és 100 négyszögöl hosszút, vagy pedig egy hasonló nagyságú területet a Libásdűlőben a Mező-utca mentén 80 négyszögöl hosszú és 63 négyszögöl széleset és pedig oly módon, hogy ezen területnek hossza a Mező-utca mentén huzódjék végig.

Kötelezzük magunkat, hogy amennyiben

ezen most kért területek bármelyike részünkre átengedtetnék, a gyár felépítését két éven belül megkezdjük. Megfelelőbbnek a magunk részéről mindenestre a honvédlaktanya és Vágóhid közötti területet tartjuk, mert közel van a Holtmaros, amely a gyárüzemhez szükséges vizet szolgáltatathatná.

2. Kérünk továbbá 15 évi adó és illetékmentességet, ugyancsak 15 évre kövezeti vám alól való mentességet, végül elismerni azt a jogunkat, hogy ezen kedvezményeket a jelzett időn belül bármikor más személyre, illetve társaságra is átruházhassuk.

A beadványt a városi tanács a gyáralapítási bizottság elé terjeszti, amely legközelebbi ülésén foglalkozik a gyufagyár alapításának kérdésével.

Házasságszédelgés Aradon.

Beesapott aggszűzek.

Aki se férfi, se nő.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 16.

Az aradi rendőrség bűnügyi osztálya ma délután egy veszedelmes szélhámost hallgatott ki, aki ellen házasságszédelgés és csalás miatt érkezett feljelentés a rendőrséghez. A szélhámós egy aradi román ember, aki közfeltűnést keltett furcsa ruházatával. Borotvált arca bizonyos intelligenciát kölcsönzött a darócruhás románnak, aki állandóan gombos cipőben és fekete harisnyával járt kelt az utcákon.

A szelid, szinte szenvedő arcu ember egyike a legnagyobb szélhámósoknak, aki ravasz fondorlattal hálózott be két aradi öreg kisasszonyt és egy aradi hivataloszlót.

A napokban feljelentés érkezett a rendőrség bűnügyi osztályához s ebben D. A. és D. E. aradi aggszűzek elpanaszolják, hogy Pantil János féregyházai román ember, aki jelenleg Aradon lakik, 700 koronát csalt ki tőlük azzal az ürügygel, hogy az öreg kisasszonyok egyikét feleségül veszi. A kisasszonyok hittek Pantilnak, mert ez regéket mesélt nekik arról a nagy örökségről, amely reája várakozik Természetesen a közismert gazdag nagybácsiról is beszélt, aki minden vagyonát neki fogja adni.

A két aggszűz lépre ment és gyanútlanul átadták Pantilnak megtakarított pénzceskőjüket. Megtévesztette őket még az a körülmény is, hogy Pantil egy házat vásárolt Aradon. Az aggszűzek boldogan reménykedtek, hogy főköthő alá kerülnek. Mindkettő remélte ezt, mert mindegyik azt hitte, hogy ő lesz az, akit Pantil boldogítani fog szerelmével. Pantil pedig, mihelyt a pénz a kezében volt, feléje sem nézett többé a két öreg kisasszonynak, akik végre feljelentették a házasságszédelgőt.

Ezzel azonban még nem telt be a mérték. A házvételből kifolyólag is feljelentették Pantilt. B. P. aradi irodaszolga, akitől Pantil házat vásárolt, bepanaszolta a románt, hogy a házvételnél becsapta. A ház vételárából ugyanis egy fillért sem kapott s Pantil fényes ígéretekkel annyira megtévesztette, hogy a ház átíratási okiratot aláírta anélkül, hogy pénzt kapott volna.

Ma délután hallgatták ki Pantilt, aki mindent tagadott s zavaros vallomásával azt akarta elhitetni, hogy elmebajos. Többek között azt mondta, hogy őt nem lehet megbüntetni, mert hermafrodita s orvosi vizsgálat alá kell kerülnie. A bűnügyi osztály holnap folytatja a kihallgatásokat, amelyek során előreláthatólag több érdekes dolog kerül napvilágra.

Amiről beszélnek.

A papi nőtlenség.

Arad, április 16.

Sok szó esik mostanában Aradon egy aktuális esetről kifolyólag a kolibátusról. Mi asszonyok megbotránkozással vegyes sajnálattal tárgyaljuk tracsasztalaink körül a dolgok menetét, a férjeink pedig szivarfüst és kártya mellett bökik ki a maguk kárörvendő megjegyzéseit. Kaján mosolylyal tréfálkoznak a „Pechvogel“ rovására, kinek fejére ilyen váratlanul sujtott le a minden férfi fölött függő Damokles-kard.

Hogy mi min botránkozunk meg s min sajnálkozunk, talán magunk sem tudjuk, bár széles gesztusokkal magyarázgatjuk és buzgó igyekezettel nyújtjuk egymásnak a tőlünk telhető felvilágosításokat. De sajnosan tapasztaljuk, hogy az eszünk kurta és korlátolt a dolgok megbírálásához. Azonban menél kevésbé értjük és fogjuk fel az ügy jelentőségét, annál mélyebben érezzük.

Végtelenül sajnáljuk azt az egyént, aki érzéseiben, természetében, fizikumában: ember, csak a pápai hatalom által ráruházott fekete palást zárja ki, a felsőbbeknek tett fogadalom vonja el kötelességének teljesítésétől, melyre őt a természeti törvények, mint férfit utalják.

Neveléses bilincseket rak reá a papi eskü, mely csak arra jó, hogy minél többször ellenkezésbe hozza önmagával az illetőt, s hogy nagyobb tápot nyújtson annak a közmondássá vált szálló igének: „Vizet prédikál és bort iszik.“ Mert mint ember képtelen úgy élni, mint ahogy azt neki előírják. A szív dobogását, a szenvedélyek lüktetését nem szoríthatja béklyóba a reverenda.

Az istentől kapott érzéket nem dobhatja el senki magától. Az a bizonyos Gergely pápa valószínűleg igen-igen vén bácsi lehetett, amikor a kolibátust kötelezővé tette. Nem lobogott szívében már a leggyengébb lángocska sem, hamu, pernye, lemondás fódhatta a multat, az ifjúságot, olyannyira, hogy alóla az emlékezésnek parányi szikrája sem pislákolhatott elő. Különben elvonult volna lelki szemei előtt a jövő perspektívája, mely ilyen és számtalan az erkölcsi renddel összeütköző helyzeteket rejt.

Látta volna a papban az örök embert, a pásztorban az érzéseinek uralkodni nem tudó, szenzuális lényt. Míg tavasz van és ifjúság, kéretlenül és hivatalosan is kicsirázdik a szerelem, rügyet bont az érzés. Az eskü nem korlát, a fogadalom nem határ, az akarat meg nagyon kicsi ur, ha a hatalmas despotával, a „vérrel“ áll szemben.

Mennél inkább haladunk az időben a felvilágosodottabb gondolkozással, annál lehetetlenebbé válik ez az állapot. A multnak anyagi érdekekkel kicifrázott bélye-ét nem hordhatja már soká magán a mai társadalmi élet. Nem, mert ellenkezik az erkölcsi tisztasággal s azzal a jó példával, melylyel a papoknak, mint a hívők vezetőinek elől kellene járnok.

Csak a lökést kellene megadni, hogy meginduljon az a mozgalom, melynek szükségességét mindenki érezi és óhajtja.

Mily sok célt értek el asszonyok együtt és külön-külön! Hány gordusi csomót oldottak meg észszerűen!

Vajjon gyengék lennénk-e az első lépés megtételére? Ha mi asszonyok mindannyian kart-karba öltve megindulnánk s neki fognánk e tiszta célt szolgáló felszabadításhoz, oly hiábavalóan ostromolnánk azt a várat, melyet emberi érzés nem, csak paragrafus őriz?

Szóljatok hozzá asszonyok!

Segítsünk eltörölni ezt az immorális állapotot, melyet a társadalmi, erkölcsi és természeti renddel hanyatt homlok ellenkező presszió, a kolibátus okoz.

A házasságot szentséggé deklarálta az Ur. Miért vonják ki alóla magukat éppen a papok, az ő szolgálói?

Eris.

A tanácsosné regénye.

Gyöngelméjü aradi urinő

Gondnokság alá!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 16.

Arad társadalmi életében valamikor előkelő szerepet játszott, jómódu uriaszony *gondnokság alá helyezése dolgában* tett a városi tisztí ügyészség a napokban előterjesztést az aradi kir. törvényszéknek. Az uriaszony, akitnek férje mintegy *hatvan-hetven év előtt* Arad egyik legtekintélyesebb ügyvédje, 1849-ben pedig *városi tanácsos* is volt, dacára még mai napig is meglévő tekintélyes vagyonának, ugyszólván *állati életet él*. Részint aggkori elmeengesség, részint pedig már fiatalabb korában létező gyöngelméjüségé néhány hány ember játékszerévé tette az öreg urinőt, akit évek hosszú során ugyszólván csak szomszédainak gondoskodása mentett meg az elpusztulástól. Ezek hívták fel rá a hatóság figyelmét is, mert aggódtak érte, s attól tartottak, hogy olyan kezek közé kerül ez a magával is tehetetlen uriaszony, amelyek minden vagyonából kiforgatják őt, s még attól a nyomoruságos életmódtól is megfosztják, amiben ma része van. A törvényszék sürgősen intézkedett ez ügyben, s így a gondnokság alá helyezés megtörténte már csak napok kérdése.

(Ki volt Kopcsányi Kristóf?)

Az ugyszólván állati sorba degenerálódott uriaszony, özv. *Kopcsányi Kristófné* született *Dehel Julia* a *Weitzer János*-utcában, a minoriták palotájában lakik. Férje, *Kopcsányi Kristóf* a város társadalmi életében valamikor előkelő szerepet játszott s tekintélyes vagyonra is tett szert. Ügyvéd volt s mint ilyen résztvett minden mozgalomban, amely a múlt század közepe táján Arad társadalmában előfordult. Mikor 1840-ben az *Aradi Takarékpénztár* megalakult s működését ugyanaz év március hava 19-én a minorita atyák főtéri épületében megkezdte, Kopcsányit is ott találjuk az alapítók között, sőt a tisztikarba is belekerült, mint a takarékpénztár ügyésze. 1845-ben a március 2-án megtartott közgyűlésen jegyzővé választják s ezt a tisztelet betöltötte mindaddig, míg 1849-ben meg nem választották Aradváros *tanácsosává*. Még ezután is élénk részt vett a takarékpénztár életében s 1858-ban azok közé tartozott, akik keresztül vitték, hogy a régi szerény keretek között mozgó takarékpénztár 1858-ban *Aradi Első Takarékpénztár* cím alatt részvénytársasággá alakuljon. Életének utolsó éveiben már visszavonultan s jobbára vagyonának kamataiból élt. 1878-ban Aradon halt meg, özvegyét jelentékeny vagyon birtokában hagyva maga után.

(Az özvegy sorsa.)

Az özvegy uriaszony, aki már férje halálakor vagy 50 éves lehetett, megszokta a vissza vonult életet és férje halála után sem kereste a társaságot. Már akkoriban beszélték róla, hogy gyenge elméjü s tény, hogy alantasabb műveltségi fokánál fogva a háztartásban *igen alacsony szerepet játszott*. A tanácsos nem sokat hederített rá s ugyszólván csak megtűrte maga mellett. Széltében beszélték akkoriban, hogy Dehel Julia mint cseléd került *Kopcsányi Kristóf* házához, a ki beleszeretett s feleségül vette a virágzó szépségü, de igen egyszerű szülöktől származó leányt.

Férjének 1878-ban bekövetkezett halála óta *Kopcsányi Kristófné* egészen egyedül lakott s mostani lakását *tizenhét éve bírja*. Évek során

mindjobban elszokott a társaságtól, alig-alig mutatkozott s lassanként egészen elvadult. Velezületett gyöngelméjüségéhez utóbb aggkori elmeengesség is járult s ettől kezdve szinte öntudatlanul, nyomorgó koldus módjára, szinte állati életet élt.

Emlékező tehetsége csaknem egészen megsemmisült s valóban csoda, hogy még beszélni képes. Töpörödött öreg anyókanak látszik, képe rendkívül ráncos, összeaszott, de azért a ki-pusztíthatatlan női hiúság még mindig megvan benne, ami nála nagy mennyiségü évszámok *letagadásában* nyilvánul. Mindössze 50-6 évesnek mondja magát, holott kinézése s ismerőseinek állítása szerint legkevesebb *nyolcvan éves*. Korát egészen pontosan képtelen megmondani. Nem tudja mikor és hol született, *sőt családi nevét sem tudta megmondani*. Nem tudja, hogy mikor halt meg a férje, azt sem, mikor ment férjhez, sőt azt sem, hogy valaha férje volt.

Magas kora ellenére is teljesen egészséges. Testi funkciói rendesek, elég jól lát, de nagyot hall. Ami legjobban kifejlődött nála, az az *étvágya*. Ez mindig jó, sőt annyira jó, hogy gyakran panaszodik a miatt, hogy *éhezik*. Ilyenkor a szomszédok adtak neki mindenféle életmaradékot s jobbára ebből tartotta fenn magát évek hosszú során. Meleg ételt csak ritkán evett, amikor is a konyhában maga kotyvasztott össze valami élvezhetetlen zagyvalékot, amelyen aztán napokig eltengődött.

A lakása szinte nem is emberi lakás. Évtizedes por, piszok lepi el a rozzant, megkopott, összetörött butorokat s az ágya olyan, mint egy szemétdomb. Isten tudja, mikor huztak arra utoljára tiszta huzatot, de a rajta levő szinte szakadozik az ócskaságtól s ragad a piszoktól. Ő maga, szegény, szintén rendkívül siralmas állapotban van. Szennyes, piszkos ócska ruha van rajta, amely valóságos diszoklevele lehetne valami 50 év előtti szövőgyárnak, mert csak a szövet szoliditása és jóminősége menti meg, hogy félmeztelenül, rongyokban ne járjon. Se lakására, se magára semmit sem ad. Az évtizedes felforduláson senki sem segít, pedig az öreg urinő néha bejáró asszonyokkal is kiszolgáltatta magát. Az asszonyokhoz azonban nem volt valami nagy bizalma. Folyton attól tartott, hogy meglopják s így inkább néha be rendelte magához a vincellérjét, aki ugyszólván mindenese volt.

(A mindenható vincellér.)

Kopcsányiné már évekkal ezelőtt teljesen úgy viselkedett mint egy gyermek. Különböző éretlenségekre és gyerekeségekre vetemedett, s ha valamit tett, hűségesen elreferálta a vincellérjének, akitől holmi megdorgálást is zsebre vágott. Ez a vincellér mindenkor és mindenben a vezére. Amit ő mond, az helyes és minden csakis úgy történhetik meg ahogy a vincellér akarja. A vincellérjéhez már husz évvel ezelőtt is a legnagyobb bizalma volt, akkor tudniillik, amikor még a mostaninak az *édes apja* szorgoskodott körötte.

A késő tavaszi, nyári és kora tavaszi évszakokban *kuvini* szőlőjében tartózkodik. Ilyenkor bejön érte a vincellérje, felpakkolja az öreg nagyságos asszonyt s kiviszi a friss hegyi levegőre. A „nagysága” egész nap ott topog a háza körül s hagyja, hogy úgy bánjanak vele, ahogy a vincellérek akarják.

Életmódja, noha vagyona bőven volna, felette nyomoruságos. Etelre nem igen áldoz, s ha vesz is valamit, jobbára csak olcsó s romlott húsféléket vesz. Sokszor csak kolbásszal, vagy szalonával tömi magát, s nagy ünnep az, ha néha valamit összekotyvaszt. Szeszest italt azonban állítólag sosem ivott.

Rendkívül nyomoruságos sorsa mellett is folyton vidám. Hülye mosoly ül ajkain és neveti nélkülözéseit. Minden jel arra mutat, hogy értelmi színvonala a lehető legalacsonyabb. Helyzetét felfogni és megítélni teljesen képtelen. Tudja, hogy többször meglopták, de egykedvűen mosolyog, ha e felől kérdezik s nem igen törődik vele. Beszéli, hogy egyszer minden készpénzét ellopták. Azonnal behívatta a vincellérjét s megbeszélte vele a dolgot. Végül abban állapodtak meg, hogy elmennek egy *kuvruszló nőhöz*, aki majd kisüti, hogy ki volt a tettes és segítkezik a törvény kezére juttatni az istentelent. Fáradozásuk természetesen semmi eredménnyel sem járt, néhány nap múlva azonban már nem is gondolt a lopásra.

Hogy értelmi képessége mennyire alásülyedt, legjobban bizonyítja, hogy a *pénz értékét egyáltalában nem ismeri*. Nagy szenvedélyvel gyűjti az *új két filléreseket*, s szentül meg van győződve, hogy azok *aranyak*. Egy egész dobozra valója van ezekből, sokszor nézegeti és fényesíti őket. Bár kincsvágya e jelenségből elvitázhatatlan, számolni teljesen képtelen. Emellett annyira figyelmetlen, gondatlan, hogy emiatt akárhányszor került már életveszedelembé. Február elején, mikor a tűzhely körül babrált, *két izben is meggyulladt* a ruhája s még csak észre sem vette. Ha a szomszédjai véletlenül észre nem veszik, okvetlenül tűzhalállal pusztul el.

(A hatóság intézkedik.)

A kik napról-napra látták a gyámoltalan asszony vergődését, végre is jelentést tettek az árvaszéknél, amely *Posgay Lajos* drt bizta meg az öreg urinő megvizsgálásával. *Posgay Lajos* dr. az özvegyet aggkori elmeengességben levőnek véleményezte, olyannak, ki helyzetét nem tudja megítélni, ügyeinek vezetésére képtelen és beszámíthatósága is egészen hanyatlóban van. Véleménye végén kifejté, hogy valódi jótétemény volna reá nézve, ha mielőtt vagyona teljesen elkallódnék, biztosító gondnokság alá kerülne.

Az árvaszék ezek alapján felhívta Aradváros tisztí ügyészségét, hogy a gondnoksági eljárást sürgősen indítsa meg, mert a késedelemzés *Kopcsányi Kristófné* vagyonára nézve veszélylyel járhat. A tisztí ügyészség engedelmessé a megbízásnak, a gondnokság ügyében tárgyalási határnapot kért az aradi törvényszéktől. A törvényszék mára tüzte ki azt, tekintettel azonban arra, hogy *Kopcsányi Kristófné*, aki jelenleg ismét kuvini szőlőjében tartózkodik, nem jelent meg, s valószínűleg semmiféle meghívásra nem is fog megjelenni, lemondott a tárgyalás megtartásáról. Ellenben meg fog bizni egy törvényszéki orvost az özvegy urinő megfigyelésével, s mihelyt beszerzik ingatlanainak telekkönyvi adatait, kimondja a zárgondnokságot *Kopcsányiné* minden vagyonára.

SPORT.

+ **Lövészverseny.** Az aradi lövészegyesület április 14. és 15-én tartotta meg megnyitó lövészetét. Az egyes versenyekben a következők nyertek díjakat: 1. *Négyesek versenyében*. 1. *Feszler Károly*, 2. *Ternajgó Lajos*, 3. *Domonkos Lajos*, 4. *Dörner Emil*, 5. *Meer Ármin*, 6. *Kuszalik Ferenc*. 2. *Mozsár díj*: 1. *Ternajgó Lajos*, 2. *Feszler Károly*, 3. *Dörner Emil*, 4. *Domonkos Lajos*, 5. *Meer Ármin*, 6. *Kosztka Emil*, 7. *Klein Ignác*, 8. *Kuszalik Ferenc*. 3. *Kördi-jak*: 1. *Ternajgó Lajos*, 2. *Feszler Károly*, 3. *Dörner Emil*, 4. *Weisz Dávid*, 5. *Meer Ármin*, 6. *Kosztka Emil*, 7. *Menrath Lajos*. 4. *Pisztoly legtöbb találat*: 1. *Feszler Károly*, 2. *Ternajgó Lajos*, 3. *Meer Ármin*. 5. *Pisztoly mély lövés*: 1. *Ternajgó Lajos*, 2. *Feszler Károly*.

A szerelmi doktor.

Bajba került kuruzslónő.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 16.

Az aradi rendőrség kihágási bírósága előtt egy aradi kuruzsló asszony állott, aki behálózta a hiszékeny asszonynépet és pénzt csalt ki ama ürügy alatt, hogy visszahódítja a hűtlen szeretőt és minden bajra orvosságot ad. A kuruzsló asszonyt *Dumbráva* Jánosnének hívják, aki ellen két feljelentés érkezett a rendőrséghez.

Az egyik feljelentő *Hoffmann* Gizella cselédleány, aki *Dumbráva* Jánosnéval együtt lakott a Zoltán-utca 6-ik számú házban. A cseléd a feljelentésében elmondja, hogy *Dumbrávané* egy héttel ezelőtt megjelent a lakásán és megkérdezte, hogy érzi magát? A leány buskomor volt, mert elhagyta a szeretője. Az asszony kérdésére így válaszolt:

— Nagyon rosszul, mert elhagyott a babám.

— Sose busuljon lelkem, galambom. Visszahódítom a hűtlent, mondta az asszony. Csak bizza rám.

A cselédleány csakugyan rábizta a dolgot és az asszony kérésére négy korona készpénzt, egy fejkendőt és egy pár harisnyát adott neki. *Dumbráva* Jánosné a kapott holmikkal eltávozott és eszeágában sem volt, hogy a hűtlen udvarlót visszahódítsa.

Ehelyett egy másik asszonyt is befönt. Egy házban lakott vele *Achim* Athanasz né is, a kihez az előbbi eset után néhány nappal beállított. *Achimné* férje betegen feküdt és az asszony panaszkodott a szomszédasszonynak. *Dumbrávané* megvigasztalta és egy üveg orvosságot adott át neki, amiért egy koronát kért. Pár nap múlva ismét megjelent és még két koronát, továbbá egy pár harisnyát kért, amit meg is kapott.

Achimné gyanakodni kezdett az orvosasszonyra és ma bemutatta az orvoságos úr eger *Berecz* Ferenc kihágási bírónak, aki elővezetette a kuruzsló asszonyt. *Dumbrávané* a kihallgatás alkalmával bevallott mindent, arra nézve azonban nem tudott felvilágosítást adni, hogy mi az üveg tartalma.

Berecz kapitány az iratokat holnap átteszi a kir. ügyészséghez.

Rendőrök és csavargók.

Véres harc a fővárosban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 16.

A nagyvárosok bűnkronikáiban is párját ritkítja az az eset, amelyről budapesti tudósítónk értesít bennünket. Két rovott multu csavargó véres harcot kezdett két rendőrrel, még pedig oly eredményesen, hogy mindkettőt harc képtelenné tették. A harc szemtanui erre beavatkoztak a verekedésbe és valósággal meg-lincseltek a csavargók egyikét.

Távirati tudósításunk:

Az Óhegy-utca 11. számú házban lakik *Szobavári* Lajos napszámos, ugyanabban a házban albérlésben laktak *Fojtu* János és *Fojtu* József rovott multu csavargók, akik a főváros területéről ki vannak tiltva.

Szobavári és *Fojtu* János tegnap valami fölött összeveszttek, este azután *Fojtu* elment *Szobavári* ablaka alá és *revolveréből többször belőtt* a szobába, de senkit sem talált.

A házbeli rendőröket hívták és a helyszínén megjelentek *Horváth* IV. Pál és *Szabó* III. Pál rendőrök, akik bementek *Füsz* Márton lakásába, ahol a *Fojtu* testvérek laktak.

Mikor *Fojtu* János meglátta a rendőröket, újra revolver után nyult. *Horváth* rendőr hozzája ugrott, hogy kicsavarja a forgópisztolyt kezéből, ekkor *Fojtu* József a háta mögé került és egy székkel *ugy fejbe ütötte*, hogy a rendőr azonnal *életlenül összeesett*.

Szabó Pál rendőr rendőrtársának segítségére sietett, mire *Fojtu* János elsütötte a revolverét és *Szabót fejbe lötte*. A házban lakók, akik az ajtóból nézték a háborút, erre nekiesetek a két *Fojtunak* és *Jánost* annyira megverték, összeszurkálták, hogy az *életveszélyes sebesüléseket szenvedett* és agyonverik, ha a közben segítségre jött rendőrök ki nem szabadítják.

A rendőrök az összes sérülteket bevitték a X. kerületi kapitányságra, ahonnan a mentők a két rendőrt a II. sebészeti klinikára, *Fojtu* Jánost pedig a rabkórházba vitték. *Horváth* rendőr sérülése könnyebb természetű. *Szabó* sem súlyos, mert a golyó megakadt a szemében a koponyacsontban.

A rendőrség *Fojtu* Józsefet letartóztatta.

Sikkasztó képviselő.

Megtartott váltók.

Eötvös Bálint II.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 16.

Egy fővárosi estilap értesülése szerint egy debreceni bankbizományosnő ma följelentést tett egy országgyűlési képviselő ellen, akit azzal vádol, hogy a leszámolásra átadott két darab, összesen 9000 korona értékű váltók összegét fölvette, de nem fizette ki. A följelentés *sikkasztással vádolja a képviselőt*, akinek a büntető törvénykönyvbe ütköző manipulációjáról az alábbi részletes tudósítást adjuk:

Özvegy *Goldstein* Fülöpné Debrecenben bankbizományi üzletekkel foglalkozik. A múlt hónapban ügyfeleitől két darab 9000 koronás váltót kapott leszámítás végett. *Goldsteinné* jól ismer egy fiatal országgyűlési képviselőt még debreceni ügyvéd korából, aki a legutóbbi általános választások alkalmával jutott be a parlamentbe. A fiatal képviselőt, akinek igen előkelő családja van, mindenki jómódú embernek tartotta és *Goldsteinné* is abban a biztos tudatban adta át a váltókat, hogy ezeknek értékét jó kezekre bízta.

A képviselő rövidesen *le is számoltatta a váltókat* egy pénzintézetnél, amely azután értesítette az elfogadót és a forgatókat a folyósításról. A váltón szereplők a bank értesítése után felelősségre vonták *Goldsteinné* és követelték, hogy fizesse ki a nekik járó összeget. A bizományosnő erre azt felelte, hogy még nem kapta meg az ügyvéd-képviselőtől a pénzt és egyben irt a képviselőnek, hogy miért késik a pénzküldemény? Az ügyvéd azután levélben közölte *Goldsteinné*val, hogy a bank huzza-halassza a leszámítást és hogy ő még nem kapta a pénzt.

Ezt a választ a bizományosnő tudatta megbízóival, akik most már följelentéssel fenyegették. Az asszony szorult helyzetében ma a fővárosba jött, hogy elintézzék az ügyet a képviselővel. Kereste a lakásán, de ott azt mondták neki, hogy a képviselőházban van. *Goldsteinné* erre a parlamentbe telefonált, ahonnan a képviselő azt telefonálta vissza, hogy déli egy órakor várja a Házban, de pontosan ott legyen, mert neki el kell utaznia. Az asszony már fél 12 órakor ott volt a Házban, de akkorra a képviselő már eltávozott és vissza sem jött többé. Most már attól tartott

a bankbizományosnő, hogy a képviselő, aki már több hónapja Budapestre tette át ügyvédi irodáját, megszökik és ezért megtette a följelentést a főkapitányságon. Itt *Marinovich* Miklós rendőrfogalmazó hallgatta ki *Goldsteinné*t, akinek vallomásáról jegyzőkönyvet vett föl.

A képviselő most azon fáradozik, hogy előkelő családjától megszerezze a 9000 koronás összeget.

A pofonügy fejleményei.

Telenteznek a tanuk.

Ki kapta? Ki adta?

Arad, április 16.

Az aradi színház tájékán óriási izgatottság uralkodik. Az izgatottság oka egyrészt a tavaszi időjárásnak és a színház új szépének, *Kun* Irénnek köszönhető, másrészt annak a fontos kérdésnek, hogy ki kapott nyaklevest a Troubadour előadásán: *Kulcsár* Lajos, vagy *Horti* Sándor. Szombaton úgy állt a helyzet, hogy *Kulcsár* kapott, tegnap úgy, hogy *Kulcsár* adott. Ma ismét úgy áll, hogy *Kulcsár* kapott, holnap pedig ismét úgy, hogy ő adott. A pofon a mai napon egyszerűen tengeri kigyóvá nőtte ki magát: má ugyanis *Horti* nyilatkozik, kijelentvén, hogy a nyaklevest ő osztotta ki. Ez a nyilatkozat azonban már tanukra is hivatkozik, ami igen lényeges dolog, mert valamint nincsen rózsza tövis nélkül, ép úgy nincsen pofon tanu nélkül. Attól lehet azonban tartani, hogy *Kulcsár* holnap néhány száz tanut fog a nyilvánosság ítélőszékének bejelenteni, csupa olyan tanukat, akik nem hallották, hogy ő szóbeli elismervényt adott a nyakleves fölveteléről.

Egyelőre azonban konstatálnunk kell, hogy a *Horti* tanui tényleg igazolják, amit az ifju szerelmes állít: hogy *Kulcsár* beismerte a rajtaesett könnyű testi sértést. Valószínű azonban, hogy ezt csakis ama jóindulatu céllal tette, hogy lecsillapítsa a felizgatott *Hortit*. Ez tudniillik neki, mint színházi gazdának fontos kötelessége, melyet lelkiismeretesen teljesített is. A nagyközönség elvárja, hogy *Kulcsár* mind ezt egy újabb nyilatkozatban fejtsse ki, annál is inkább, mert az aradi publikum joggal megkövetelheti a színészeketől, hogy unokáink is igazulhassanak annak idején a pofonügyben megjelenő nyilatkozatokon.

Mai nyilatkozatadagunk a következő:

Kulcsár Lajos színházi gazda az aradi lapok mai számában hosszan nyilatkozik arról a kellemetlen incidensről, amely kettőnk között pénteken este folyt le a színház előcsarnokában. Az incidensről szóló tudósításokra, amelyek a lapok szombati számában láttak napvilágot, azon melegében reflektálhatott volna, mindjárt a vasárnap megjelenő újságokban. Ő azonban négy napig hallgatott s így mindenki akként fogta fel a helyzetet, hogy *Kulcsár* Lajos beismerte azt a bizonyos pofont.

Aki így fogta föl a helyzetet, bizony helyesen fogta fel. Komikus játéka a véletlennek, egyuttal erős tragikumuma *Kulcsár* gazdának, hogy éppen az aradi sajtó tisztelt munkásai közül voltak néhányan föl és szemtanui az esetnek. A hírlapíró urak közül *Farkas* Ferenc, *Gallovich* Károly, *Kabos* Jenő, továbbá *Hunyady* József kollegám voltak mellettem a szóban forgó eset alkalmával s ezek előtt az urak előtt *Kulcsár* a szóváltás során beismerte, hogy én pofon ütöttem őt, sőt megtorlással is fenyegetőzött, tanúságtételre híván föl a főntebb nevezett tanukat. Ebből magyarázható meg, hogy az aradi lapok

helyes tudósítást közöltek az esetről, hiszen a szemtanuk éppen a hírlapíró urak voltak.

Mint egyik helyi lap mai számában megjegyzi, én többször kérleltem az újságírókat, hogy ne irjanak a kellemetlen afférról. Ismételt kérésem dacára mégis hoztak hírt az esetről, személyes tapasztalásaik alapján, nem pedig az én információim szerint, mint azt Kulcsár Lajos színházi gazda föltüntetni igyekszik.

Aradon, 1907. április 16.

Horti Sándor.

A holnapi nyilatkozatadagot lázas izgatottsággal várjuk.

A vajdahunyadi forrongás.

A megölt vállalkozó temetése

A vezérigazgató izgat.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 16.

A szombaton lezajlott szomorú vajdahunyadi események még egyre izgatottságban tartják a kedélyeket. Fentartással közöljük azt a vajdahunyadi forrásból kapott távirati értesülést, hogy az ottani románság vezetői nemcsak hogy nem működnek közre a forrongás lecsillapításán, hanem *izgatásukkal még növelik az ellentéteket*, amelyek a magyarságot és a románságot elválasztják. Az intelligens magyar elem oly veszedelmesnek tartja helyzetét, hogy rendőri vagy csendőri fedezet nélkül nem jár az esti órákban az utcákon, amelyeket minduntalan ismeretlen tettesek revolverlövéseinek zaja riaszt föl.

A megölt olasz vállalkozót, Tullio Edét ma temették el óriási részvét mellett a vajdahunyadi katolikus temetőben. A halottasház előtt nagyszámu közönség gyűlt egybe és teljes számban megjelentek a közeli bányák és vállalatok összes olasz munkásai. A gyászbeszéd után, amely alatt szem nem maradt szárazon, hat olasz munkás fölemelte a koporsót, mire a több száz főnyi menet megindult a város főutcáján át a sirkertbe. A városban, amerre a menet eihaladt, az emberek megálltak és tiszteletteljesen levették a kalapjukat a zavargás áldozatának holtteste előtt.

Mint hogy attól tartottak, hogy a Tullio megölése által fölizgatott olasz és román munkások között a temetés alkalmával veszedelmes összeütközés származhatik, a rendőrkapitány intézkedésére rendőrök és csendőrök kísérték a menetet, amely azonban teljes rendben és minden zavargó incidens nélkül érkezett a temetőbe. Itt a pap újból beszentelte a halottat, mire ideiglenesen sirba bocsátották a koporsót, mert nemsokára Olaszországba fogják vinni. A temetésen résztvett a megöltnek bátyja is, aki értesítette Olaszországban lakó szülőit a gyászos eseményről.

A temetés után a nagyszámu közönség rendben oszlott szét.

Vajdahunyadon nappal ugyan csönd van, de már az est beálltával revolver- és puskarandánások hangzanak el és nem tudni, hogy kik veszélyeztetik az emberek életbiztonságát. A magyar intelligenciát megfélemlítik ezek a veszedelmes lövöldözések ugyannyira, hogy *este rendőrök vagy csendőrök fedezete nélkül nem hagyják el a házat*. Így Nagy Lajos járásbíró és Remenyik Lajos gyógyszerész ma is rendőrökkel kísértették magukat a kaszinóból haza.

Néhány román vezető ember szítja a románok forrongását és különösen Osvada Va-

zulról az *Agricola* román takarékpénztár igazgatójáról mondják, hogy főrésze van a rendszeres izgatásban. Osvadáról érdekes fölemlíteni, hogy *fia a vajdahunyadi polgármesternek*.

A szombati zavargás ügyében a dévai vizsgálóbíró folytatja a vizsgálatot, amely a tanuk nagy számára való tekintettel hosszabb ideig fog eltartani.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szerda: *Asszony*, dráma. Gál Gyula vendégfölléptével. (Bérlés B.)
 Csütörtök: *Vörös talár*, dráma. Gál Gyula vendégfölléptével. (Bérlés C.)
 Péntek: *Katalin*, operette. (Bérlés A.)
 Szombat: *Aranyvirág*, operette. (Bérlés B.)
 Vasárnap: Délután: *Lotty ezredesei*, operette. Este: *János vitéz*, operette. (Bérlés C.)

Gál Gyula vendégjátéka.

Arad, április 16.

Művészetének teljében, legnagyobb sikereinek idejében láttuk ma viszont Gál Gyulát. Hazajött, hogy legujabb nagy alakításait szülővárosa közönségének is bemutassa. Az aradi publikum emlékezetében Gál Gyula művészete még itt működése idejéből, mint befejezett, tökéletes művészet maradt meg, időnkénti vendégszereplései csak növelik az elragadtatást és föltétlen meghódolást Gál művészete iránt. Ma este egyik legkiválóbb alakításában, „Lucifer” Albertin professzorában mutatott be olyan művészi tökéletességű alakítást, mely a színpadi alakítások egyik legbefejezettebb remeke, a legszigorubb mértékkel is bírálva. A szabadgondolkodó tudatos küzdelmét a vallás fanatikusaival annyi meggyőző erővel, átértett tudatossággal adta, hogy a nézőtér leghiggadtabb hallgatósága is hajlandóságot érzett az isten-tagadásra. A harmadik felvonásban Senardival való jelenetében megindító volt érzése, szíveteli játékaival. A negyedik felvonásban, mikor rombadölni látja egy életen át felépített ideáljait, egy egész élet küzdelmes törekvéseinek eredményét. Játéka megrázó volt, a közönség visszafojtott lélekzettel leste, várta minden szavát, mozdulatát és mikor a függöny utolszor gördült le, a közönség együtt maradt és lelkesen ünnepelte Gál Gyulát, egyik legnagyobb magyar művészt, Arad egyik legkiválóbb fiát.

Az előadás egészben méltó volt a kiváló vendéghez. Nagyon jó volt H. *Harmath* Józsa, *Hunyady* és *Várnay*. Ma láttuk *Horti* Sándort először igazi szerepkörében, a szerelmes szerepkörben. Horti kiváló sikerrel debutált az aradi színpadon, idegen szerepkörben mutatkozott be sikerrel. Saját szerepkörében ma este nem volt ilyen sikere. Játékában nélkülöztük a drámai erőt, szerelmi vallomásai ellaposodnak, színtelenek. Az érzelmek változásait nem eléggé színezte ki, úgy, hogy előadása veszített őszinteségéből. Lehet, hogy új szerepe volt a mai, de igazi sikert nem aratott vele. H. G.

* *Aranyvirág*. *Huszka* Jenőnek Nápoly örökké mosolygó ege alatt játszó operettjét a *Zilahy* rezsím óta nem láttuk. *Fedák* Sári lépett fel benne utoljára. Az érdekes reprimó szombatra tüzte ki a művezetőség *Kállay* Jolánnal a címszerepben. A többi szerepet *Zalay* Margit, *Leövey*, *Szathmáry*, *Faludy*, *Ladiszlay* és *Várnay* játszátk.

* *Fodor* Oszkárné — *Carmen*. A hétfőn színre kerülő *Carmen* operában *Fodor* Oszkárné, a magyar királyi opera tagja lép fel vendégül. A filharmónia társaság tagjai *Szendrey* igazgató kérelmére vállalkoztak, hogy mintegy tizen a zenekarban résztvesznek, úgy, hogy

Bizet bájos zenéje teljes szépségében fog érvényesülni.

* *Vasárnapi előadások*. *Kállay* Jolán *János vitéz* iránt általános érdeklődés mutatkozik a közönség körében. A *Király Színház* országos versenyében nyertes primadonna alakítását kíváncsian várják. Egy alkalommal már ki is tüzték előadásra, de akkor *Kállay* betegsége miatt *Hunyady* József játszotta. Most újra szerepel a vasárnap esti műsoron *Kállay* Jolánnal. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal *Lotty ezredesei* operette kerül színre ez idényben először, *Rontay* Boriskával *Lotty* szerepében. Rajta kívül *Zalay* Margit, *Leövey*, *Faludy*, *Mariházy*, *Szathmáry* vesznek részt a főbb szerepekben.

A kíváncsi könyi hölgyek.

Furcsa bizonyítási eljárás.

Mért győztek a függetlenségiéek?

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 16.

A könyi hölgyek tudvalevőleg a közelmúltban lezajlott szakcsi választás alkalmából kerültek a hazai történelem színpadára. Mind néppártiak valának ők és azt követelték mindannyian, hogy a függetlenségi jelöltet támogató *Nagy* Dezső országgyűlési képviselő bizonyítsa be nem zsidó voltát. A keresztlevéllel azonban nem elégedtek meg. *Nagy* Dezső tehát belement a legsúlyosabb bizonyításba, aminek eredménye az lett, hogy a könyiak átpártoltak a függetlenségi táborba — az asszonyok rábeszélése folytán.

Mindezt ujabbán *Nagy* Dezső mondja el.

Ugyanis *A Nap* ma este megjelent száma *Nagy* Dezsőnek alábbi levelét közli:

Szigetvár, április 14.

Körülményeim több napi távollétre kényszerítettek lakóhelyemtől és így a városba jutva, csak most jutott tudomásomra az a hírlapi harc, amelyet a szakcsi választásból kifolyólag a néppárt és lapja indított meg a szakcsi kerületben járt függetlenségi képviselők, de főleg *Markos* Gyula ellen. Mint a választási harc egyik aktív szereplője, szükségesnek tartom, hogy nyilatkozzam, kijelentvén a következőket:

Tény az, hogy *Hencz* Károly, de a többi néppárti kortesurak is a *Markos* Gyula által már megirt hangon beszéltek *Kossuth* Ferencről és pártjáról. A pártról többek között azt mondták, hogy soha a legpecsovicsabb szabadelvű párt sem szavazott meg Bécsnek annyi milliót, mint *Kossuth* pártja és hogy ha az ország évtizedeken át nyögni fogja, azt *Kossuth*nak és pártjának lehet köszönni. Arról azonban, hogy e szavazásban ők, a szent néppárt is résztvett, bölcsen hallgattak.

Egyáltalán meg lehet és kell is állapítani azt, hogy oly mosdatlan szájjal és nagy felekezeti gyűlölettel soha és sehol nem korteskedtek és izgattak, amint azt a néppárt tette *Szakcs*on a függetlenségi párt ellen. Ez a párt csak *zsidó-párt* néven szerepelt a néppárt szótárában és róla a leghetetlenebb hangon beszélt.

A könyi nőkről szóló dolog a néppárti tagadás ellen is tény és valóság, amely velem a választás napjának reggelén valóban megesezt. Hogy ez a fegyver rosszul, visszafelé sült el, azt hiszem *Hencz*ék fájlalják legjobban. Mert a modern *telemrehidásszerű bizonyítási aktus* után (amibe egyébként csakis a néppárti korteskedési hazugság megcáfolása okából *mentem bele*) kámforra vált a néppárti tábor és 90 választóval vonulhattam be *Köny*ről *Szakcs*ra, jöllehet onnan szavazóra a mi pártunk alig számíthatott.

Ami a Markos Gyula ellen szórt vádakat illeti, ahhoz nem szólok, csak annyit jelentek ki, hogy ember idegen helyen korrektebbül nem viselkedhetik, mint Markos viselkedett. A néppárt ellen nem izgatott, ellenben engem sokszor mérsékletre intett. Bevallotta azt is, hogy néppárti volt azelőtt, de otthagyta a pártot, — amelynek tulajdonképpen ő volt az apja — amikor látta, hogy ott a felekezeti gyűléseket és a fekete-sárgát ápolják a 48-as elvek helyett.

Bukásáért a néppárt csak maga magát okozhatja, viselkedése csakis bukását eredményezhette.

Nagy Dezső.

A kamarás fia.

Furfangos tolvajfogás.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 16.

A budapesti rendőrség, — amint fővárosi tudósítónk jelenti, — egy fiatal embert nyomoz, aki agyafurt módon kiesztelt lopásokat követ el. Tegnap ez a fiatal ember, aki 20—22 éves lehet, elegánsan öltözködik, beállított Cseper Miklós királyi kamarás Kossuth Lajos-utca 14—16. sz. alatti lakásába, ahol csak Szegedi Ferenc komornyik volt otthon. A fiatal ember sárgabőr utazótáskát tartott a kezében.

— Itthon van az apám? — szölitotta meg a komornyikot.

Szegedi meglepetten nézett a fiatalemberre. Hallotta ugyan, hogy Csepernek van egy fia, de nem látta soha. Hebegve, meglepetten fogadta az ifjút, aki otthonosan bevonult a szalonba, majd elmondotta a komornyiknak, hogy most érkezett kölföldi tanulmányutjáról.

— Oreg, telefonálhatna az apámnak. Nagyon meg fog örülni.

A komornyik készséggel teljesítette a fiatal ember kívánságát. Elszaladt valahová telefonálni. Ezalatt a fiatalember feltörte a szekrényeket és több ezer koronát érő ékszert és ezüstneműt lopott el belőlük. Mire a komornyik visszaérkezett, a lakást kifosztva találta, az urfi pedig eltűnt.

Hasonló eset történt tegnap délután is. Kammer Tódorné Kecskeméti-utca 6. szám alatt levő lakására ugyanis egy elegánsan öltözött, körülbelül 24—25 esztendősnék látszó fiatalember nyitott be.

— A gázgyár tisztviselője vagyok, mondotta és azért jövök, hogy a gázórát megvizsgáljam. Kérem a hölgyeket, menjenek a másik szobába, gyujtsák föl a gázlámpát, hogy én itt a sötét szobában megfigyelhessem a gázóra működését.

Kammerné és leánya mitsem sejtve bevonultak a másik szobába és távollétüket a „gázgyári tisztviselő” arra használta föl, hogy a keze ügyébe eső minden ékszert és egyéb értékes holmit elemeljen.

Mire a hölgyek kijöttek, a jó megjelenésű fiu eltűnt. A meglopott urnó a rendőrségen feljelentést tett a tolvaj ellen.

A szédelő személyleírása teljesen ugyanaz, ami a kamarás fiáé. A rendőrség azt hiszi, hogy egyazon szélhámossal van dolga.

A nyomozást megindították.

EGYESÜLETI ELET.

(*) A művészársaság választmányi ülése. Az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat választmányi holnap, szerdán d. u. fél öt órakor ülést tart a Fészek-vendéglőben (Salac-u.) Az ülésen a tárlatrendezés ügye kerül szóba.

(*) Az Aradmegyei kisdiednevelők köre közgyűlését folyó hó 20-án d. u. 8 órakor tartja meg a Demeter utcai városi ovodában.

Kitört a sztrájk.

A kereskedelmi alkalmazottak dolga.

Éjjeli tárgyalások.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 16.

A kereskedelmi alkalmazottak mozgalmá ma este forduló ponthoz ért, a mennyiben a ma esti tárgyaláson az alkalmazottak megbízottai bejelentették a sztrájkot. A főnökök a tárgyalások folyamán elmentek a legvégső határig, amit azonban az alkalmazottak nem tartottak elegendőnek.

A sztrájkal az alkalmazottak nem vivhatják ki céljukat. Maga a sztrájk a legkevesebb reménnyel sem kecsegtetheti az alkalmazottakat, akik a szociáldemokrata-párt pressziója alapján határozták el magukat erre a lépésre, amelynek csak vereség lehet a vége.

A kereskedő-főnökök szervező bizottsága a ma beállott fordulatról a következő értesítést adta ki:

A kereskedő-főnökök a ma este folyamán elmentek a békés kibontakozás érdekében a legvégső határig. A kereskedelmi alkalmazottak kiküldöttjeivel újabb tárgyalásokba bocsátkoztak s miután közösen megállapodtak abban, hogy az ügyben ma végleges határozatot hoznak, újabb lényeges engedményeket tettek, nevezetesen a nyári vasárnapi teljes munkaszünet kérdésében és az ünnepek délutánjai munkaszünetére nézve. A tárgyalások azonban hiuknak bizonyultak s az engedmény hiába való volt, mert a kereskedelmi alkalmazottak szervezői már a délután folyamán elhatározták a sztrájkot. Erre vallott, hogy már a tárgyalások alatt kibocsátották a sztrájkot proklamáló nyomatványokat. Mikor a kereskedelmi alkalmazottak kiküldöttjei késő éjjel a sztrájk üzenetével jöttek, a kereskedő-főnökök nyomban megtartott értekezletükön elhatározták, hogy az összes eddig megadott engedményeket visszavonják s megmaradnak azon elhatározásuk mellett, hogy azon alkalmazottakat, akik sztrájkba lépnek és huszonnégy óra alatt állásukba vissza nem térnek, egyetlen kereskedő se veheti föl. A kereskedők a legteljesebb szolidaritást mondták ki és állandó bizottságot küldtek ki, amely a kereskedők érdekében a szükséges intézkedéseket meg fogja tenni. A bizottság elnöke Domán Sándor, tagjai Holzer József, Illics Zsigmond, Leichter Lipót, Lévai Adolf, Singer Sándor, Singer Ede, Schwarz Manó. Ez a bizottság minden este és napközben is az Aradi Kereskedők Köre helyiségében permanenciában van s a főnökök kötelezték magukat, hogy a sztrájk minden mozzanatáról ennek jelentést fognak tenni. A szervező-bizottság kéri a kereskedő-főnököket, hogy a sztrájk minden, őket érintő mozzanatáról a bizottság elnökének vagy tagjainak haladéktalanul jelentést tegyenek, s e bizottság nélkül senki semminő intézkedést vagy elhatározást ne tegyen. A bizottság egyben haladéktalanul intézkedett arra nézve, hogy a kereskedők, ugyszintén a sztrájkba nem álló alkalmazottak biztonsága a legteljesebb védelmet nyerjen.

A kereskedelmi alkalmazottak körében az a hír terjedt el, hogy Sartot Domokos főkapitány kilátásba helyezte a főnököknek, hogy katonaságot és csendőrséget tart készenlétben arra az eshetőségre számítva, ha a kereskedelmi alkalmazottak sztrájk-mozgalmá tüntetésekre adna okot.

Az alkalmazottak ezzel szemben kijelentették, hogy a sztrájk tartama alatt csendesen fognak viselkedni és nem fognak alkalmat adni a hatóság beavatkozására.

Az aradi szervezett öszmunkásság, mint a vasárnap délután megtartott népgyűlésen kimondta, teljes erejéből támogatja az alkalmazottak mozgalmát s a mennyiben a hatóság a karhatalom beavatkozásával akarja elnyomni a sztrájkot, az öszmunkásság kimondja az állalános sztrájkot.

A kereskedelmi alkalmazottak az est folyamán röpcédulákat osztottak szét az alábbi szöveggel:

A kereskedelmi alkalmazottak sztrájkba léptek. A főnök urak hétfőn este, — hogy a kedden reggelre elhatározott sztrájk kitérését megakadályozhassák — három napi fegyverszünetet kértek, avval az ürügygyel, hogy tárgyalni akarnak. Később ezt a legpiszkosabb módon le akarták tagadni. Testvérek! Kereskedelmi alkalmazottak! Elég a komédiából! Fel a harcra! A sztrájk tanyá a „Munkás Otthon”-ban. A párt végrehajtó-bizottság.

HIREK.

Az etikettkérdés.

Arad, április 16.

A kereskedelmi alkalmazottak sztrájkba léptek. Kibocsájtottak egy plakátot, amelyben a sztrájk váratlan kitérésének okául azt hozzák fel, hogy a főnökök fegyverszünetet kértek és később letagadták, hogy kértek.

A sztrájk kitérésére csak három nap múlva került volna a sor. Hogy a három nap nem mulhatott el sztrájk nélkül, annak az oka egy etikettkérdés. Mert csak etikettkérdésnek tekinthető, hogy ki kérte a fegyverszünetet: azok-e, akik maguk fáznak legjobban a sztrájkától, tudniillik a kereskedelmi alkalmazottak javarésze, vagy azok, akiknek szintén érdekük, hogy a munkabeszüntetés ne következék el, tudniillik a munkaadók.

Maga ez az etikettkérdés a leginkább jellemző tünete annak, hogy a kereskedelmi alkalmazottak harca nem komoly gazdasági harc. Gazdasági harcokban ilyen kérdésekre nem fektetnek súlyt. A kártyaszobákban talán jelentős dolog, hogy ki az, aki moratóriumot kér a fizetésre. De gazdasági kérdésekbe ilyen elemeket belevinni, ez már magában véve olyan taktikai hiba, amely magában rejti a vereség magvát.

Azoknak, akik a gazdasági harcokban minden fegyvert helyesnek, jogosnak és alkalmasnak tartanak, azoknak nem lehet és nem szabad etikettkérdéseket vegyíteni a maguk harcába. Csak az angol-francia háboruban történt meg, hogy az ellenséges csapatok összetalálkozván, a fran-

ciák udvariasan átkiáltottak az angolokhoz:

— Uraim, önöké az első lövés joga!

Bizony, az ilyesmi komikus dolog. Ahol az öklök dolgoznak, ott bajos a keztyükre vigyázni. És akik mégis arra vigyáznak, hogy a keztyűjüket össze ne gyürje az ellenfél: azok már előre elvesztették a csatát. A sztrájk, a kereskedelmi alkalmazottak sztrájkja megbukott abban a pillanatban, amikor a sztrájkra készülők etikettkérdéseket keverték a maguk harcába.

„Irott szót nem adunk!”

Bécsből táviratozzák:

Mikor *Lueger* nagybetegen feküdt bécsi lakásán, *Beck* báró miniszterelnök minden nap fölkereste és tudakozódott hogylétéről. Ha véletlenül személyesen nem tehetette ezt meg, telefonált, vagy a feleségét küldte el maga helyett.

A bécsi polgármester — mint azt egy hozzá közel álló újság írja — eleinte nagyon örült a látogatásoknak, de később szeget ütött a fejébe ez a nagy udvariasság.

— Mit akarhat tőlem *Beck*? — kérdezgette.

Csak később jött a dolog nyitjára. *Beck* *Lueger* segítségét akarta megnyerni a kiegyezéshez. (A magyarok kedvező kiegyezéséhez! — fűzi hozzá az említett bécsi lap.)

Mikor azután *Lueger* Lovranába utazott, elutazása előtt így szólott egyik intimusához:

— Ismétlem: teljesen mindegy, hogy a zsidó-magyarokkal rövid- vagy hosszulejáratu kiegyezést kötünk, vagy hogy kereskedelmi szerződést kötünk velük. A fő az, hogy *egyetlen irott szót ne adjunk ki a kezünkől*, amely Magyarországnak akár mostanra, akár a jövőre az önálló vámterületet elősmeri.

A keresztény-szociálista párt szintén ezen az állásponton van.

Mindamellett *Beck* miniszterelnök nem tett le arról a gondolatról, hogy *Lueger*t megnyerje a maga számára. Leküldötte Lovranába *Sighet*t sajtófőnököt, hogy levegye lábáról a polgármestert. *Sighet*t már kétszer beszélt *Lueger*rel, de eredménytelenül. Két miniszteri tárcát is ajánlottak a keresztény-szociálistáknak, (*Bessman*nak és *Pattainak*) de ez sem használt.

— **Ováció Kossuth Ferencnek.** Fővárosi tudósítónk sürgönyzi, hogy *Kossuth* Ferencet ma este, amikor a függetlenségi pártkörben megjelent, a párt zajos ovációban részesítette. *Holló* Lajos improvizált beszédben üdvözölte és a párt szeretetéről és ragaszkodásáról biztosította *Kossuth*t, aki meghatottan mondott köszönetet az ünneplésért. Ez a mai ováció kiengesztelés akart lenni azért a hüvös fogadtatásért, amelyben *Kossuth*nak kiegyezési fejtegetései a tegnapi pártértekezleten részesültek.

— **Választások a vármegyénél.** Ma telt le a vármegyénél megüresedett szolgabírói és aljegyzői állásokra kiírt pályázat határideje. Mint már megírtuk, a szolgabírói állásra egyedül *Hunyár* Algernon aljegyző pályázott, kinek megválasztása teljesen bizonyos. Az aljegyzői állásra *Magyary* László dr. és *Török* Ferenc dr. közigazgatási gyakornokok adták be pályázati kérvényeiket. A törvényhatósági bizottság e hó 23-iki közgyűlésén ejti meg a választást. A választás elé nagy érdeklődéssel tekint a vármegye közönsége.

— **Etetés.** Budapest-ről táviratozzák: *Molnár* Albert dr-t, a losonci kerület függetlenségi képviselőjét a közeli napokban ceglédi királyi közjegyzőnek fogják kinevezni. *Molnár* fia *Kossuth* Ferenc ceglédi pártelnökének, *B. Molnár* Sámuelnek és 1905 ben került be először a parlamentbe.

— **Pusztító röldrengés.** Hamburgból jelentik: Az itteni földrengést vizsgáló állomás kommunikéje szerint a műszerek által följegyzett földrengés színhelye dél-nyugat irányban körülbelül 10.000 kilométer távolságban, tehát Közép-Amerikában keresendő. — A Wolff-ügynökség jelenté Mexikóból tegnapi kelettel: Chilpancingo és Chalappa helységeket tegnap óriási földrengés romba döntötte. Amint eddig megállapítható, 11 ember életét vesztette és 27 megsebesült. — A *Daily Mail* e hó 15-iki kelettel jelenti Newyorkból: Tegnap este földrengés pusztított el Querrera állam területén két mexikói várost, Tizenkét ember meghalt, huszonhét súlyosan megsebesült. A földlökések most is tartanak. A lakosság a pánik állapotában van.

— **Gauzer nem lett öngyilkos.** Budapest-ről táviratozzák: *Gauzer* Jánosnak, a dunapataji kerület megbukott képviselőjelöltjének öngyilkosságáról szóló hírt ma *Muzsa* Gyula orsz. képviselő, *Gauzer* volt ellenjelöltje cáfolta meg, elmondván, hogy tegnap éjjel 11 órakor még együtt volt *Gauzer*rel Kalocsán. Más forrásból is megerősítik, hogy az öngyilkosságról szóló hír alaptalan és a bukott jelölt rendezett anyagi viszonyok között él.

— **Az aradi színház bérlete.** A város törvényhatósági bizottsága tudvalegőleg *Szendrey* Mihály szinigazgatónak bérletét 1908 évi október hó elsejétől kezdve további három évre meghosszabbította. A közgyűlés határozatát, mint annak idején megírtuk, *Horváth* K. Vilmos aradi lakos meglebbezte a belügyminiszterhez. Ma érkezett le a városhoz a belügyminiszter döntő leirata, amelyben *Horváth* felebbezését elutasította s a közgyűlés határozatát jóváhagyta.

— **Rothschildné Wertheimstein Nagyváradon.** Nagyváradról táviratozzák, hogy *Rothschild* Károlyné született *Wertheimstein* Rózsi unoka testvérével Londonból Nagyváradra érkezett.

— **Vasut Simonyifától Seprősig.** A *Gyula* vidéki vasutak-nak *Simonyifalvától* Seprősig való kiterjesztése ügyében e hó 7-én Seprősen értekezlet volt. Az értekezleten jelen voltak: *Czárán* Géza, *Czárán* Márton, *Paikert* Henrik, *Kralovanszky* Kálmán, *Fejér* József, a *Kabdebó* örökösök, báró *Solymossy* Ödön, *Révész* Béla, *Sármezey* Béla, *Seprős* községe, *Holländer* Márton *Csermőről*, a seprősi fogyasztási szövetkezet és a gyulavidéki vasut részéről *Zerkowitz* Rudolf. Az értekezlet a *simonyifalva—seprősi* vonal kiépítését elhatározta és kimondta, hogy az építést lehetőleg még ez év folyamán megkezdik s befejezik; megállapította a vonalvezetés irányát s kötelezően jegyezte az építési tőkéhez szükséges részvényeket; kimondta, hogy részvénytőkéjével beleolvad a gyulavidéki vasut alaptőkéjébe s így a *simonyifalva seprősi* vonalrész, mint a gyulavidéki vasutak természetes meghosszabbítását ugyancsak a gyulavidéki vasutak üzemébe adja.

— **Az aradi képviselőválasztók névjegyzéke.** A város központi választmánya a belügyminiszter leirata értelmében még a múlt hónapban hozzákezdett a 1908. évi képviselőválasztók névjegyzékének összeállításához. A munkálatoikat a napokban fejezték be s tegnap bökpróbákat tartottak. A névjegyzéket e hó 30-ikáig

a városháza emeleti tanácstermében közszemlére teszik, ugyanaddig a határidőig terjeszthetők elő a felszólamlások.

— **Inger Szolimán egy román népgyűlésen.** Magyarcsétéről táviratozzák, hogy ott a románok népgyűlést hívtak egybe, amelyen *Lask* Demeter beszédet mondott az *Apponyi-féle* törvényjavaslat ellen. Amikor a magyarság ellen lázított, a fősolgabíró megvonta tőle a szót. Utána *Inger* Szolimán szólalt fel, fejtegetve, hogy a javaslat a magyarság és románság érdekeit képviseli. Minthogy a magyar résztvevők nagyobb számmal voltak jelen, mint a románok, a gyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben köszönetet szavazott a kormányoknak a javaslatért.

— **Parcellázás Csanádmegyében.** Makóról táviratozzák: *Nákó* Sándor gróf fiumei kormányzó értesülvén arról, hogy Bsanádmegyéből is megindult a kivándorlás, elhatározta, hogy ennek meggátlása érdekében a Makóhoz közeleső birtokából mintegy 800 holdat fölajánl parcellázási célokra a vármegye közönségének és erről értesítette Makó városa képviselőtestületét. A képviselőtestület ma rendkívüli közgyűlésen foglalkozott e kérdéssel és egy bizottságot küldött ki a föld mineműségének megvizsgálására. A bizottság jelentése után a földvásárlás hamarosan meg fog történni, amiáltal a makói kiscgazdák egy régi óhajta fog teljesülni. A városi hatóság és a képviselőtestület örömmel fogadta *Nákó* Sándor gróf ajánlatát, mert a földbirtok utáni vágy folytán a kivándorlás immár veszedelmes jelleget kezd öltetni.

— **Nákó grófné ékszerrel.** Fővárosi tudósítónk sürgönyzi, hogy *Nákó* Sándor gróf fiumei kormányzó ma délután a nyugati pályaudvarról a 2 óra 25 perckor induló gyorsvonattal Nagyszentmiklósról akart utazni. A vonat már megindult, amikor *Nákó* gróf észrevette, hogy egyik táskája, amelyben feleségének 250.000 korona értékű ékszere volt, hiányzik. A kormányzó erre meghuzta a vészféket, a vonat megállt és *Nákó* az Angol királynő-szállóba hajtatott, ahol szobájában megtalálta a táskát és benne érintetlenül a negyedmillió értékű ékszereket. A táskát inasa elfelejtette a szállóból a gróf kocsijába adni. *Nákó* azután az esti gyorsvonattal utazott birtokára.

— **Eljegyzés.** *Ohrenstein* Klárát eljegyezte *Endrőczy* Mihály dr. ügyvéd, Ujvidék város tb. főügyésze.

— **Büntetés a magyar lobogóért.** Fiuméből táviratozzák: Az *Atlantica* nevű új magyar gőzhajós társaság *Szterényi* nevű hajója tegnap angol kapitánnyal és angol személyzettel fedélzetén az itteni kikötőbe érkezett. Minthogy a hajón magyar lobogó volt, ezt azonban az osztrák és magyar tengerészet részére érvényben lévő szerződés értelmében csak akkor lett volna joga felvonnia, ha a hajó osztrák vagy magyar állampolgár parancsnoksága alatt áll, a hajóskapitányok klubja ezt a törvénysértést feljelentette a kikötő hatóságnak, mely az angol hajóstiszteket eltávolította a hajóról, elrendelte, hogy azok helyét magyar tisztek foglalják el és az *Atlantica*t a törvény áthágása miatt pénzbírsággal sújtotta.

— **Szublímát és forgópisztoly.** Veszprémből táviratozzák, hogy *Manek* Kálmán, felsőkereskedelmi iskolai tanuló tegnap éjjel a sétányon szublímát pasztillát nyelt, majd forgópisztollyal meglötte magát. Közben a kórházba szállították, a 17 éves öngyilkos meghalt. A tett oka szerelmi csalódás.

— **Öngyilkos földmivós.** *Henberger* Sándor glogováci lakos, földmivés ma öngyilkossági szándékkal felakasztotta magát. Mire ráakadtak, már meghalt.

— Hitelezők kerestetnek. Hitelezőket, rendes körülmények között nem kell keresni. Jelentkeznek azok maguktól is. Éppen azért feltűnést van hivatva kelteni az a felhívás, amely ma reggel jelent meg a hivatalos lapban. A felhívás így szól:

7233. Felhívás. v v

1907. O. 131/8. A szekszárdi kir. járásbíró mint hagyatéki bíróság a Szekszárdon, 1907. évi február hó 22-én elhalt Vosinszky Mór szekszárdi apátplébános *ismeretlen hitelezőit* felhívja, hogy követeléseiket a hirdetésménynek a „Budapesti Közlöny“ hivatalos lapban megjelenésétől számított 45 nap alatt a hagyaték tárgyalásának vezetésével az 1904. évi XVI. t. c. 51. §-a értelmében megbízott dr. Káldi Gyula szekszárdi kir. közjegyzőnél jelentsék be. Szekszárd, 1907. évi április hó 5. A kir. törvénytészék.

A hivatalos lapban megjeleneni szokott felhívások majdnem mindig eredménytelenül hangzanak el, ez azonban alighanem kivétel lesz.

— A nyakszirtmeregvedés. *Trencsénből* írják: A megyei tisztí főorvos jelentése szerint Trencsénmegyében eddig 28 nyakszirtmeregvedési eset fordult elő hat községben. A betegek közül hat halálos kimenetelű volt. Az inficiált községekben megtették az intézkedéseket a betegség további terjedése ellen, mindazonáltal a lakosság között nagy a nyugtalanság.

— A bögötei tanítót elítélték. Győrből táviratozzák: A győri esküdtbíró ma tárgyalta *Batthyány Ervin* gróf bögötei tanítójának, *Tarczai Lajos*nak sajtó útján elkövetett izgatási és rágalmazási pörét. Az esküdtek vétkesnek mondták a vádlottat az izgatás vétségében, mire a bíróság nyolc napi államfogházra ítélte.

— Udvarny Ferenc csödben. A budapesti kir. törvénytészék mint csödbíró április 13-án kelt végzésével elrendelte a csödböt *Udvarny Ferenc* volt országgy. képviselő és a budapesti „Néptakarékpenztár“ elnöke bárhol található vagyonára. Csödbiztosul *Mezey László* törvénytészéki bír. tömeggondnokul dr. *Nemes Bertalan* nevezettek ki. A követelések május 20-áig jelentendők be.

— Tűz Csanádpalotán. Vasárnap délután *Prókai Pál* csanádpalotai gazda tanyáján tűz ütött ki, amely mintegy 200 korona értékű takarmányt elhamvasztott. A tűz a gazda kanászának vigyázatlanságából történt, aki egyik szénakazal mellett kukoricát akart sütni, s véletlenül felgyújtotta a kazlat. A tűz a tanyát is fenyegette, a szomszéd tanyabeliek fáradozása azonban elejét vette a nagyobb veszedelemnek.

— Nebogatov a várfogságban. *Pétervárról* jelentik: Nebogatov tengernagy tíz évi várfogság büntetését a Péter-Pál erődben tegnap megkezdte. Nagy, világos és szellős cellát kapott és megengedték neki, hogy az erőd kertjében és az erőd területéhez tartozó réten nagyobb sétákat tegyen.

— Az egygyermekrendszer. *Baracs-ról* jelentik: Baranyamegyében alig hallani kívándorlást, de a népesedési szaporodást egy sokkal veszedelmesebb baj gátolja: az ugynevezett egygyermekrendszer, amelyre vonatkozólag egybegyűjtött anyagok megdöbbentő képet tárnak fel. Ez adatok összeállítását gróf *Benyovszky* baranyamegyei főispán rendelte el. Az adatok szerint a megyében a népesedés ijesztő módon stagnál. Így Alsó-Somogy Gőrgeten nevű, körülbelül 69 házzal bíró községben az elmúlt 1906-ban *csak egyetlen egy születési eset fordult elő*. A somogyi állapotok még sokkal szomorubbak, mint a baranyaiak.

mert ott e baj már ugyszólván a *harmadik generációban grasszál*.

— Szervusz Franci! *Herczeg Ferenc* beszél el:

— Van nekem egy fiatal ismerősöm, egy kis kezdő ujságíró, aki valami sajtósági megszokás folytán minden hónap elsején pontosan megjelenik nálam és ötven forint havi segélyt vesz fel tőlem. Oly pontosan megeselekszi ezt, hogy most már nemcsak az ő, hanem az én budgetembe is be van illesztve. . . Hanem azt meg kell adni, hogy ennek fejében aztán roppant tisztelettel volt irántam mindig. Es elvégre, az embernek ötven forintot megér, hogy van valakije, aki állandó tisztelettel van iránta. A minap az utcán sétáltam és szembejött éppen az én fiatal protegém. Szörnyen ki volt csipve, virág volt a gomblyukában, monokli volt a szemén és egy hölgynek az oldalán sétált. Mikor engem meglátott, első pillanatban küzködött magával, hogy a megszokott hódolattal köszöntson, de aztán két ujját a kalapjához érintette és könnyedén mondta:

— Szervusz Franci!

. . . Ettől kezdve nem jött el többé a szubvenciójáért. Es ime, most már látom, hogy ez a fiatal gyerek a *világ legnagyobb gavallérja*, mert hatszáz forint évi jövedelemről mondott le, hogy egy pillanatig imponáljon szíve hölgyének!

— Szabósztrájk *Segesvárott*. *Segesvárról* jelentik: Ma az összes szabósegédek sztrájkba léptek. Több bért és kevesebb munkaidőt követelnek. A mesterek és segédek között folytak az egyezkedési tárgyalások.

— Az Aradi Hitelbank megalakulásához. A f. évi március 25-én megalakult Aradi Hitelbank és Takarékpénztár részvénytársaság cégbejegyzési ügyére vonatkozólag — mint a bank igazgatósága benünket értesít — a cégbíró az intézet kérvényét egy és más kevésbé jelentékeny formások miatt pótlások eszközése céljából vissza fogja adni, mely pótlásokat az igazgatóság könnyű szerrel foganatosíthatja s a legrövidebb idő alatt foganatosítani is fogja, mert hiszen az ilyen pótlások és kiegészítések a pénzügyi intézetek cégbejegyzési kérvényeinek elintézése körül eléggé gyakoriak.

— Praeservatív ideális legjobb minőségben Vojtek és Weisznál. 201

TÖRVÉNYKEZÉS.

Lovagias ügy a bíróság előtt.

Ma ismét a sokpörű és soknevű makói fiatalember: *Neumann Nemes László* foglalkoztatta a szegedi kir. járásbírókat. A Makón megjelenő „Maros“ című lap múlt év július 8-iki számában cikk jelent meg, mely *Neumannra* vonatkozott. *Neumann László* a cikke a Makói Hirlapban válaszolt s megsértette *Gerő Vilmos* ügyvédet, a cikk íróját. *Gerő* ügyvéd *Wolf* Aceful szegedi 46 ik gyalogezredbeli hadnagy és *Diós Szilágyi Sándor* által provokáltatta *Neumann*at, aki késznek mutatkozott a fegyveres elégtételadásra. Később azonban *Gerő* megbízottai megtudták, hogy *Neumann*nak számtalan elintézetlen ügye van, ezért elálltak a lovagias ügy fegyveres befejezésétől s erről levélben értesítették *Neumann*at is. Nagyon felháborodott ezen *Neumann* s tollat ragadva, a következő levelet írta *Wolf* hadnagyhoz:

„Önök ostoba helyzeteket diktáltak bele a jegyzőkönyvbe. Én a jegyzőkönyvet századosának megküldöm és kommentárral kísérvé nyilvánosságra hozom, amikor az ur nevetséges helyzetbe jut. Rozgonyi ur kijelentette előttem, hogy a hadnagy ur kardja igen szép jószág s ha megegyeszer elveszi öntől, nem adja addig vissza, míg ön meg nem tanulja a párbajszabályokat“.

A megsértett hadnagy felettes hatósága engedelmével rágalmazás és becsületsértés miatt emelt panaszt *Neumann* ellen. Ma tárgyalta az

ügyet *Gömöry* kir. járásbíró. *Neumann* kihallgatása során kijelentette, hogy állításait fenntartja, de hajlandó bocsánatot kérni. *Wolf* hadnagy természetesen erre nem reflektált s kérte a vádlott megbüntetését annál is inkább, mert róla hazug dolgokat írt. *Rozgonyi* a kardját már csak azért sem vehette el, mert ilyen nevű emberrel életében sem találkozott. A bíróság bűnösnek találta *Nemes Neumann László*t a becsületsértés vétségében s 50 korona pénzbírással sújtotta a nyughatatlan természetű, perlekedési mániában szenvedő makói fiatalembert.

§ Tanukihallgatás az *Odescalchy-Kövérválóperben*. Évekkel ezelőtt országos szenációt keltett az a válóper, amelyet *Odescalchy Pál*ma hercegnő indított férje, *Kövérv Guszta*v békesmegyei dúsgazdag földbirtokos ellen. A válóper oka a férj hűtlensége volt, aki botrányos viszonyt kezdett egy nem épen jó hírű nővel, akire rövid idő alatt mintegy kétszáz ezer koronát költött. Ez a feltűnő ismeretség éppen a vasúti sztrájk idejére esett, s *Kövérv Guszta*v ekkor, hogy felesége kémei elől meneküljön, *Budapest*ről egy kétfogatu hintón előbb *Szegedre*, majd *Aradra* hajtatott s általános és kínos feltűnést keltett féktelen mulatozásaival. Ebben a kínos ügyben tegnap *Kálmán Ferenc* aradi kir. járásbíró egész délelőtt tartó kihallgatáson vallatta *Demeter Mária*t, egyik aradi éjjeli mulatóhely tündérét, akinek annak idején szintén hosszabb ideig tartó ismeretsége volt *Kövérv Guszta*vval. A leány vallomását, amely tele volt pikáns és rendkívül érdekes részletekkel, a járásbíró jegyzőkönyvbe vette s a válóper aktáihoz csatolta.

§ Affér egy jegyzőkönyv miatt. A görög keleti szerb egyház egyházközségi bizottsági ülésén 1906. december 24-én kínos incidens történt. Amint *Sztankovits Milos*, a bizottság jegyzője felolvasta a jegyzőkönyvet, *Vidulovits Izidor*, aki szintén tagja a bizottságnak, indulatosan felpattant s azzal vádolta meg *Sztankovits*ot, hogy meghamisította a jegyzőkönyvet. *Sztankovits* ezért rágalmazás címén feljelentette *Vidulovits*ot az aradi büntető járásbírósnál. Ma délelőtt tartották meg a folytatólagos tárgyalást *Zih József* bíró előtt. Több tanut hallgatott ki a bíróság, akiknek vallomása alapján *Vidulovits Izidor*t bűnösnek mondta ki a 258. §-ba ütköző rágalmazás vétségében, s a 92 §. alkalmazásával két napi fogházra. átváltoztatható 20 korona mellékbüntetésre ítélte. Az ítéletben a felek megnyugodtak.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, április 16.

Valóságos áprilisszerű időjárás van. Egy nap leforgása alatt többször változik az idő, azonban alapjában véve nem ártalmas.

A gabonaüzlet a szilárdulás felé tart, noha erre valami különös ok nincs.

A mai piacon az eső dacára elég nagy hozatal volt.

Elkelt:

1200—1400 mm. buza 7:20—30.

400—500 mm. tengeri 4:80—90.

Névleges jegyzés:

Zab 7.—

Árpa 5:80—6.

Rozs 5:60—70.

Az árak koronákban, 50 kilogrammonként értendők.

A gazdasági egyesület ülése. Az Arad-vármegyei gazdasági egyesület igazgató választmányja ma délelőtt tíz órakor Vásárhelyi József elnökelete alatt ülést tartott, amelyen az elnökség beszámolt az egyesület múlt évi működéséről. Az egyesület két szakelőadást és egy tenyészbika-vásárt rendezett. Az egyesület június hóban három tenyészállat vásárt rendez: Nagykamaráson, Pankotán és Borossebesen. Ezután Agris és Gyulavarsánd községeknek a szarvasmarha tenyészirány megváltoztatására vonatkozó határozatait tárgyalják, amelyeket nem tartottak indokoltaknak. Az egyesület elhatározta, hogy a sertésvész és lépfene miatti állatforgalmi korlátozások enyhítése érdekében felir a földmivelési miniszterhez. Elhatározta továbbá, hogy a cukortermelési adó leszállítása érdekében felir a pénzügyminiszterhez.

Jelen voltak Vásárhelyi József elnökelete alatt: Friebeisz Miklós alelnök, Abrai Lajos, Czárán Márton, dr. Csernovics Diodor, Háberéger György, Halmai Andor, dr. Háromy László, Kellner György, Kossinuszky Viktor, Leopold Zsigmond, Purgly László és Szathmáry Gyula választmányi tagok, Keller Iván ügyvezető titkár és Kemény Szilárd titkár.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 16.

Amerika $\frac{1}{2}$ olcsóbb. Kevés forgalom, néhány fillérrel magasabb árak.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra	8.17—8.18	8.16—8.17
Buza októberre	8.28—8.29	8.23—8.24
Rozs áprilisra	6.55—6.56	6.54—6.55
Zab áprilisra	7.63—7.64	7.62—7.63
Új tengeri	5.39—5.40	5.37—5.38

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	666.40
Magyar hitelrészvény	779.50
Rima-Murányi vasmű részvény	53.0

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 16

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 149—150 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 149—150 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 149—150 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Sertéslelészám: Április hó 13. napján volt készlet 25,421 darab, április hó 14. napján főlhajtatott 715 darab, április hó 14. napján elszállított 350 darab, április hó 15. napjára maradt készletben 25,786 darab. A hírtott sertéslelészám iránzata: Nyugodt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Régi előfizető. 1. Erről az Aradi Magyar Védegyelet titkára adhat felvilágosítást. 2. Nem Barabás Béla írja.

G. A. (Pankota.) Csak tévedésről lehet szó. Önt felvettük tudósítóink sorába s így a tisztelet példányt tovább is kapni fogja.

Z. E. K. (Kovaszinc.) Az egész dolog idejét mulla, kár volna feleleveníteni.

Hűség. Nekünk nagyon hosszú. Versek csak igen ritkán közlünk, akkor is csak rövidet. Némi simítás után megpróbálkozhatnék valamelyik szép-irodalmi lapnál.

Nemzeti Színház.

B) bérlet. B) bérlet

Szerdán, 1907. évi április hó 17-én:

GÁL GYULA mint vendég:

Az asszony.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Porzolt Kálmán.

SZEMÉLYEK:

Petheő Loránd Gál Gyula.	Gyöngyössy	Hunyadi J.
Jolán, neje Kápolnai J.	Bakó Béni	Delli Lajos.
Tabajdi Andor Marházi M.	Piff, színésznő	Zalai Margit.
Petheő Etel Kőrössy Jucl.	Szakácsnő	Lászi Etel.

Kezdete este 7 és fél órakor.

FERENCZ JÓZSEF keserűvíz

Üzv. Szojka Jánosné szül. Rudolph Leopoldina, a maga, úgy az alólítottak, vaia mint számos rokon, ismerős és barátai nevében mélyen megtört szívvel jelenti felejtethetetlen férjének, illetve édesatya, após, nagyatyja, rokon és barát

SZOJKA JÁNOS,

magánzónak,

f. évi április hó 15-én d. e. $\frac{1}{2}$ 11 órakor, életének 84-ik s boldog házasságuk 26-ik évében a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogultnak földi maradványai f. hó 17-én, d. u. 4 órakor fognak Desseffy utca 15. számú saját házból az ágostai evangélikus hitvallás szer-tartásai szerint tartandó ima után a hely-beli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Arad, 1907. április hó 15-én.

Aldás és béke poraira!

Bö-zörményi Gézáné szül. Szojka Matild.	Üzv. Rajkal Józsefné, Szojka Matild.	Üzv. Bartha Józsefné szül. Rudolph Hermina.
Hendi Ödönne szül. Szojka Emma.	Rudolph Alexander és neje, s gor és sógornői.	Bö-zörményi Matild, Géza, Béla, Arpad és László,
Maresch Gyuláné szül. Szojka Jusztna,	Szojka János, gyermekei.	Hendi János, Vilma, Irén, Margit és Ödön.
Szojka János.	Kreutzerné szül. Szojka Jusztna, testvérel.	Zimmermann Karoly és Gábor,
Bö-zörményi Géza, Hendi Ödön.	Maresch Gyula Justln, Matild és Béla, unokái.	
Maresch Gyula, vejei.		1149

Csutak Károly és fia első temetés-rendező Intézete. Arad, Szabad-ágyter 20.

IDEGENEK ARADON.

Április 16

Fehér Kereszt-szálloda. Gróf Rádayné birtokosnő Budapest. — Lévai Adolf vezérigazgató Fiume. — Békény Gyula tartalékos huszárhadnagy Vaskapu. — Ordódy János tanár Budapest. — Gál Gyula színművész Budapest. — Sivó Jusztna cégvezető Budapest. — Pemptin Viktor dr. ügyvéd Kolozsvár. — Vancza János Viktor ügyvédjelölt Kolozsvár. — Balázs Ignác kárbeccslo Budapest. — Sárosi Imre mérnök Budapest. — Endrődy Sándor jegyző Sopron. — Prohászka Illés dr. ügyvéd Szabadka. — Keskeny Lajos és neje Szabadka. — Ungár Sándor és családja Kőrösbánya. — Pick Simon kereskedő Bajom. — Schopp Antal Felsőbánya. — Balla János lelkész Nagyvárád. — Lengyel Mihály gyógyszerész Győr. — Veiszman Simon kereskedő Orosháza. — Kovács Márton gyógyszerész Eger. — Fodor Sándorné és leányai Temesvár. — Darányi István utazó Prosnicz. — Razička Gusztáv utazó Prága. — Krämer Salamon utazó Fiume. — Vészi Jenő utazó Budapest. — Deutsch Fülöp utazó Budapest. — Kisch Rudolf utazó Budapest. — Munk Gábor utazó Budapest. — König H. L. utazó Budapest. — Friedman Sándor utazó Budapest. — Hercfeld Andor utazó Budapest. — Veres Gyula utazó Budapest. — Grosser Vilmos utazó Bécs. — Fleiszig Lajos utazó Bécs. — Silberbauer Ernő utazó Bécs. — Phiiipp Zsigmond utazó Bécs. — Stern Aladár utazó Bécs. — Grossz Sándor utazó Bécs. — Steiner József utazó Bécs. — La atos Manó utazó Bécs. — Heller Dávid utazó Bécs.

Központi szálloda. Schaar Mór fakereskedő Temesvár. — Fischer Lajos birtokos Temesvár. — Budaspietz Sándor kereskedő Budapest. — Antonovics György birtokos Lippa. — Dénes Jakab dr. ügyvéd Lippa. — Mayzi Vilmos gyáros Halle. — Willeur Alfréd főmérnök Szeged. — Rosenfeld Rikárd mérnök Szeged. — Schmesmacher Lajos kereskedő Budapest. — Elfer Mór kereskedő Bécs. — Berger Herman kereskedő Bécs. — Schwartz Ignác kereskedő Bécs. — Gyarmati Henrik kereskedő Budapest. — Hirschler L. D. kereskedő Bécs. — Kolonescu Mihály birtokos Bákó. — Vecsey Jenő mérnök — Radó Izsó kereskedő Budapest. — Podhoransky J. magánzó Temesvár. — Klein Jenő mérnök

Temesvár. Oppert Mihály ácsmester Budapest. — Götterer Lajos kereskedő Budapest. — Csorel Antal kereskedő Budapest.

VILTYER.

Világkiállítás Szt-Louis 1904 legfőbb különtes Grand Prix

GLOBUSZ FENTISZTÓ KIVONAT

mindent tisztít

113993

Szőlőoltvány

Rip. port. alanyon, fás-gyökeres I. oszt. 5—6000 drb mustos fehér, kadarka, burgundi s néhány száz drb. csemege faj

eladó.

1000 drb. 200 korona.

Wolf Gáspár

szőlőbirtokosnál

1137

PAULIS, Aradmegye.

A Bór- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

Kitünő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és közsűvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tisztá!

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Sznye-Lipóci Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolftraktus 8.

1108

6508—1907. kh.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatala által a 104300. 901. számú magy. kir. földmivelésügyi miniszteri rendelet értelmében közhírré tétetik, hogy Gáj, Sága-Poltura külvárosokban lakók loállománya Gájban, a Gizellatéren április hó 21-én délelőtt; a tanyai loállomány pedig délután 2 órakor a Turay csárdánál; a belváros, Erzsébet, Sarkad külvárosok és ujtelep városban lakók loállománya a vásártéren április hó 22-én, mindkét helyen reggeli $\frac{1}{2}$ 7 órától déli 12 óráig; a berkocsisok lovai, valamint azon lovak, a melyek a fentebb kitűzött napokon a vizsgálatról távolmaradtak, azok április 28-án délelőtt 7 órakor a tüzoltó laktanya udvarán lesznek megvizsgálva.

Arad, 1907. évi április hó 15-én.

Sariot Domokos, főkapitány.

Telephon sz. 242.

Kalmár Józsefhatóságilag engedélyezett villamos
világítási felszerelő Arad, Salacz-u. 2.Költözködéseknél
vagy lakásváltoztatá-
soknálvillanyvilágítási
vagy 456

villanyos csengő

bevezetéseket vagy átalakításokat ju-
tányosan és gyorsan eszközöl**Kalmár József**

villanszerelő Arad, Salacz-utca 2.

9517—1907.

Hirdetmény.A m. kir. honvédelmi minister
urnak rendelete nyomán ezennel
közhírré tesszük, hogy a fiemei
cs. és kir. hadtengerészeti akadé-
miában az 1907—1908. iskolai év
kezdetén több kincstári fizetések
és alapítványi hely fog betölteni.A részletes pályázati feltételek
a városi katonai ügyosztályban be-
tekinthetők.

Arad, 1907. évi március hó 30.

A városi tanács.

6945—1907. khsz.

Hirdetmény. Aradi műmalom Goldschmidt
és Dózsa aradi cég Radnai-ut 11
sz. a. telkén egy gőzmalom felállí-
tására telepengedély iránt folya-
modván, az 1884 évi, XVII. t. cz.
27. §-a értelmében a telep helyszín
tárgyalására határidőül folyó évi
április hó 24-én d. 11 órájára ki-
tűztetik, melyre az érdekeltek ez
uton is meghivatnak azon észre-
vétellel, hogy a telep helyszín és
tervrajza, valamint az üzem mód-
jának leírása a kapitányi hivatal
iparügyi osztályánál folyó évi áp-
rilis hó 24-ig, mindenkor a hiva-
talos órák alatt betekinthező s a
netáni észrevételek írásban ugyan-
itt előszóval pedig a helyszíni
tárgyalás alkalmával megtehető,
mert amennyiben ilyenek nem em-
lítenének, s ha köztekintetek gát-
lólág fel nem merülednek, a telep
engedély az idézett törvény 30 §-a
rendelkezéséhez képest ki fog
adatni.

Arad, 1907. évi április 11-én.

Sarló,
főkapitány.

Földes Kelemen

orvosi laboratoriuma

Aradon, Deák Ferenc-utca.

Végez:

hugy, köpet, bélsár, gyomor-
tartalom és hányadék, vér,
koros folyadék-gyülemek, epe
és huygkőképződmények, ne-
mi szervek váladékai, torok
lepedék, ondó, anyatej és kor-
szöveti vizsgálatokat mér-
sékelt díjazásért. 288**DÉLICE****SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.**

178—1907. g. sz.

Árlejtési hirdetmény. Arad sz. kir. város gazdasági
széke a város által fenntartandó
asphalt gyalogjárdák javítási mun-
kálatainak egy évre leendő bizto-
sítása iránt folyó évi április hó
29-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.
Bánatpénzül leendő a ki-
kiáltási ár 10%-a készpénzben,
vagy elfogadható értékpapirokban
az árlejtés előtt a városi pénz-
tárban.Az árlejtésen részt lehet venni
írásbeli ajánlatokkal.Az írásbeli ajánlatok lezártan
nyújtandók be s csak akkor vétet-
nek figyelembe, ha azokhoz a
bánompénz letételét igazoló pénz-
tári jegy mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy
az árlejtési feltételeket ismeri és
elfogadja.Az árlejtési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árlejtést
megelőzőleg is megtekinthetők.Arad szab. kir. város gazdasági
székének 1907. évi április hó 8-án
tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.**Értesítés?**Van szerencsém a n. é. hölgy-
közönség szives figyelmét felhívni
arra, hogy 793

Weitzer János-utca 10. szám alatt

Dr. Robitzek-ház.

egy a mai kor igényeinek megfelelő

salontnyitottam, ahol a legelegánsabb
izlést kielégítő angol és francia
divat szerinti **toiletteket** a leg-
jutányosabb árak mellett készítek,
melyre tapasztalatainkat úgy én,
mint nőm, nagy fővárosokban sze-
reztük meg.Egyben arról is értesítjük a t.
hölgyközönséget, hogy a legmo-
dernebb szabászat tanítását a leg-
rövidebb idő alatt betanítjuk.

Nagybecsü pártfogást kér

Weisz Samu,

angol és francia női szabó.

Fizető és tanuló leányok felvételnek.

9387—1907.

Hirdetmény.A m. kir. belügyministerium
rendelete nyomán ezennel közhírré
tesszük, hogy a cs. és kir. közös
központi pénztár által kiadott és
1881. évi január hó 1-ről keltezett
o. é. öt forintos államjegyek, va-
lamint a cs. és kir. közös pénztár
által kiadott és 1884. évi január
hó 1-ről keltezett o. é. 50 forintos
államjegyek beváltási határideje az
1901. évi augusztus 10-én 5813.6
szám alatt kiadott és a „Budapesti
Közlöny“ 1901. évi augusztus hó
13-án megjelent 185-ik számában
közöttét „Rendelettel“ folyó 1907.
évi augusztus 31-ével állapítottat
meg. Ezeket az o. é. 5 és 50 fo-
rintos államjegyeket tehát más
törvényes fizetési eszközökre leendő
átváltás végett már csak 1907.
augusztus 31-ig fogadják el a pénz-
váltással megbízott Osztrák-magyar
banknál és pedig annak budapesti
főintézeténél, valamint a magyar
szent korona országai területén
működő fiókjintézeténél.Ez a körülmény azzal a figyel-
meztetéssel tétetik újból közzé,
hogy 1907. augusztus 31-ike után
ezek az o. é. 5 és 50 forintos ál-
lamjegyek már nem váltatnak be
és ennek a határidőnek elteltével
az államnak az ezen államjegyek
beváltására vonatkozó mindennemű
kötelezettsége megszűnik.

Arad, 1907. évi március hó 30.

A városi tanács.

175—1907. gsz.

Árverési hirdetmény. Arad sz. kir. város gazdasági
széke a Sztupin réti és Nagyka-
száló gulyaállásokon levő trágya
értékesítése iránt folyó évi április
hó 22-én d. e. 10 órakor árveést
tart.Kikiáltási-ár: Sztupin réti trá-
gyára vonatkozólag 300 korona, a
nagykaszáli trágyára vonatkozó-
lag 100 korona.Bánatpénzül leendő a kikiáltási
ár 10%-a készpénzben vagy elfo-
gadható értékpapirokban az árverést
megelőzőleg a városi pénztárban.Az árverésen részt lehet venni
szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.Az írásbeli ajánlatok lezártan
a szóbeli árverés megkezdése előtt
nyújtandók be s csak akkor vétet-
nek figyelembe, ha azokhoz a bá-
nompénz letételére vonatkozó pénz-
tári jegy mellékelve van s ha az
ajánlatot tevő kijelenti, hogy az
árverési feltételeket ismeri és el-
fogadja.Az árverési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árverést
megelőzőleg is megtekinthetők.Arad szab. kir. város gazda-
sági székének 1907. évi április
hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

Tápértékben leggazdagabb,

Hatásában felülmúlhatatlan

a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedveit.

— Ára egy üvegnek 2 korona. —

313

Tyúkszem már nincs többé!

Igy kiáltanak ezten meg ezren, akik a Hajós-féle

ANAGALLINT

beziálták. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Dr. D. Graur Viktor aradi fogorvos bacteriumölő

szájvizének és fogporának egyedüli
antisepticus raktára

egy üveg szájviz 2 kor., egy doboz fogpor 1 kor.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fill.

Ibelya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobaillatok, üvegje 70 fill.

„NEVER“ amerikai gummí, a legjobb, 6 drb. 2 korona.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Arpad

gyógyszerára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrássy-ter 22. sz. * meggyűzők szobában.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A kinek

ismeretség híján

házasúrsra,
nevelőre,
fizletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellérre,
kertészre,

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége,

AKI

eladni kíván

butort,
szongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

bérbeadni kíván

bírtokot,
házat,
vadászterületet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat.

AKI

mindeseket vétel vagy bérbevétel céljából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értezt, ha az

"ARADI KÖZLÖNY"

kis hirdetési
rovátát használja.

Francia „Blouse Album"

dus tartalommal, legújabb eredeti francia divatképekkel 1 korona 50 fillérért kapható **Inguez I. és Fia** könyvkereskedésében Arad. Telefon 517. 861

Kiadóhivatalunkban nagyobb mennyiségű

file (nemez)

ipari célokra jutányos áron eladó.

Egy billiárd asztal

jutányosan eladó Teleki-utca 15. szám alatt.

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

HÁLA

kosztot engem, hogy minden tüdő- és torokbetegségek szelvényes és digitális kezelésem, mely módon szabadult most már tanító fiam egy egyszerű, olcsó és hatékony termék által hosszadalmas szenvedésétől.

K. Baumgartl, Gastwirt
in Neudorf bei Karlsbad.

8940

Gazdaság felozlásával
Seprősön eladó Czárán
Gézánál 60 darab jármos ökör, 200 darab gulyabeli marha, 75 tenyészanya sertés, 15 tenyész kan, igás lovak. Cséplőgép, egyéb gazdasági eszközök. 1127

Zongora

rövid, teljesen jó állapotban eladó. Bővebbet: Erzsébet-körut 7., magas földszint. 1139

Fiatal nős ember

ispáni állást keres azonnali belépésre. Cim: Gyürky Sándor, Bodzás. 1138

Egy olcsó pince

az Acsev. palota közelében bérbevetelre kerestetik. — Ajánlatokat „Pince” jeligével a kiadóhivatalba kérünk.

Elegáns hálószoba

berendezés és gázcillárok eladók Kossuth-utca 41. 1141

385—1907. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében az aradi kir. járásbírósg Sp. II. 885/4. számú elrendelő és az aradi kir. járásbírósgnak 1907. V. 323/3.

számu kiküldő végzése folytán Szabó Károly ügyvéd által képviselt, Hamar Mihály és neje Gazdag Teréz aradi lakosok végrehajtók javára Harmati Mihály, mint elmebeteg Szilágyi Mária kir. ügygond csorvási lakos ellen 540 kor. tőke és jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás alkalmával bírólalag le- és felülfoglalt 1528 koronára becsült 1 db. Garasi-féle 8 erejű használt gázmozgony, 1 drb. Clayton & Schutleworth használt cséplő szekrény és egyéb tárgyakból álló ingók a még fizetetlen összeg kielégítésére a helyszínén, vagyis Szt.-leányfalván 181. sz. a. 1907. évi április hó 26. napjának d. e. 10 órájára kitűzött nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek készpénz fizetés mellett becsáron alól is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingókat mások is le és felülfoglalták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Aradon, 1907. évi április hó 6. napján.

Najmányi Bela,
bir. végrehajtó.

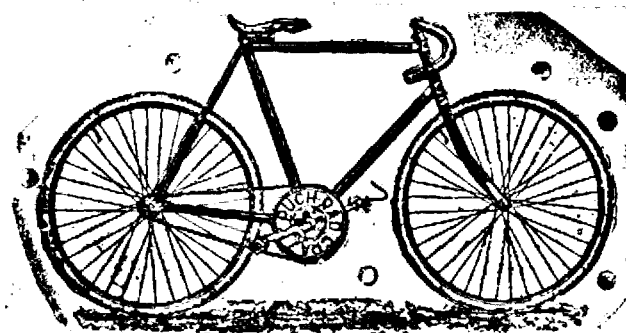
1140

Kalmár József

kerékpárraktára 486

Arad, Salacz-utca 2. szám.

Uj és használt kerékpárok olcsó árért kedvező havi vagy heti részletekre kapható.

Nagy avító műhely.

Telefon szám 184. Mosóintézet átvétel! Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fenálló és teljes megelégedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Antich Lajos-utca 2. szám átvettém és annak szakszerű kezelését személyesen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást házilag kezel, minden vegyszer mellőzésevel, kizárólagosan kézimossással, melynek következtében a ruha nincs kitéve időelötti romlásnak.

Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy kifogástalan munka szállításával ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

753

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Antich Lajos-utca 2. szám.

Szőlőoltványok.

Fajtiszta riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, dúsgyökéretű, bor és csemegefajú

fásoltványokat

szállít, ameddig a készlet tart:

Hámory Gazdaság szőlőoltvány-telepe Arad.

Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szivesen szolgál Deák Ferenc utca 3. sz. a. 303

Telefon 229.

Telefon 229.

Villanyvilágítási, telefon, csengettyű, és villámhárító

berendezéseket és javításokat, lámpák és csillárok átállítását gáz- és villanyra szakszerűen és a legolcsóbban végzem. — Ivlámpákat, elektro-motorokat és lustereket mintakönyv, vagy rajz szerint szállítok. Legjobb minőségű villanykörték, Auerek és ivlámpaszemeket raktáron tartok.

Diamant Ferenc.

Kazinczy-u. 1.
(A polgári iskolával szemben.)

1295—907. pm.

Hirdetmény.

Felhivom a kertészettel és növénykereskedéssel foglalkozókat, hogy azon esetben, ha telepüket az 1889. évi XLI. t.-c. értelmében a szabad forgalomra tehát külföldre szállításra is jogosítottak kimutatásába felvételni akarják, 1907. évi augusztus hó 31-ig bezárolag hivatalomban jelentkezzenek.

Aradon, 1907. évi március hó 2-án.

Varjassy,
polgármester.

175 darab

pontos járatu ezüst

zsebórát

minden elfogadható árban elárusít

Schwimmer-cég

Arad, 802

Szabadság-tér 5—6. szám alatt.

Pölzl kávéház

mellett.

9870—1907.

Hirdetmény.

Értesítjük Arad város közönségét, hogy a törvényhatósági bizottság 6758., 6983., 6984., 7017., 7170., 7188., 7278. és 7372/1907. számú határozata értelmében a városi tisztviselők, napidíjasok, tűzoltók és hivataloszolgák drágasági pótlék, a rendőrlégénység lakbér, az utgyengézők és városi kocsisok fizetés emelés tárgyában benyújtott kérvényeire akként határozott, hogy azokat tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a hármas bizottságnak kiadni rendelte.

Ezen határozat alapján számvevőségünk a pótköltségvetési előirányzatot elkészítvén azt a vonatkozó iratok kapcsán a városháza tanácsstermében 15 napra azzal tesszük ki közszemlére, hogy az az ellen ezen határidőn belül a polgármester urhoz esetleg benyújtandó felszólamlással lehet élni.

Arad, 1907. évi április hó 6-án.

A városi tanács.